

Փ Ա Ր Ո Ս

Paros

ISSUE 51 – OCTOBER / ԹԻՒ 51 – ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2021

NEWSLETTER OF THE DIOCESE OF THE ARMENIAN CHURCH OF AUSTRALIA & NEW ZEALAND

ԹԵՄԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

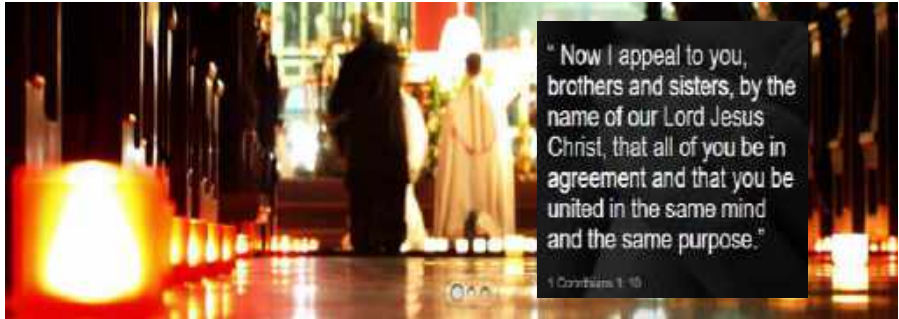

Շբ., 9 Հոկտեմբեր – Բարձրաշնորհ Տեր Հայկազուն Արք. Նաճարեան եւ Նշան Սարկաւազ Պատմաճեան մասնակցեցան առցանց գիտաժողովի մը կազմակերպուած NSW Ecumenical Council (NSWEC)-ի Theological Reflection Commissionի կողմէ: Նիւթ՝ «25-ամեակ Ut unum sint»գիրքի մասին որ հեղինակած են Divinity Collegeի փրոֆէսոր Տայան Սփիտ եւ Բումանական Ուղղափառ Եկեղեցոյ Առաջնորդ Տորու Քոսթաքէ հոգեւոր հայրը: Ստ unum sint կը նշանակէ «թէ կրնան մէկ

ըլլալ» եւ որ վերնագիրն է այն նշանաւոր կոնդակին, որ 1995-ին հրապարակուեցաւ Նորին Սրբութիւն Յովհաննէս Պօղոս Բ. Պապին կողմէ: Ան ցոյց կու տայ Կաթոլիկ եկեղեցոյ յանձնառութիւնը Էքիմենիզմին, երկխօսութեան տուած արդիւնքները եւ ինչ հանգրուանի հասած ենք այսօր: Կը քննուի նաեւ ուղղափառ եկեղեցոյ հետ միութեան եւ բարեփոխութեան, ինչպէս նաեւ եկեղեցիներու հետ յարաբերութեան հարցերը: Կը բնորոշէ նաեւ թէ Կաթոլիկ Քահանայապետը ինչ ըրած է եւ ինչ ընելիք ունի Էքիմենիզմի եւ երկխօսութեան բնագաւառներէն ներս եւ կը հրաւիրէ բոլոր Քրիստոնէաները աշխատելու քրիստոնէական միութեան ի նպաստ:

Այս ընդհանուր խորագիրը եւ գիրքին բովանդակութիւնը նկատի առնելով, Բէյ Ուիլիըմսըն Քահանայի բացման խօսքէն ետք գիրքին հեղինակները ստանձնեցին հանդիսավարութիւնը եւ հրաւիրեցին 6 գեկուցաբերներ ներկայացնելու իրենց նիւթերը: Խորքային վերլուծումներ կատարեցին Միունկ Հուա (NSWEC նախագահ), Կաթոլիկ վարդապետ Հայր Քլօտ Մօթթովիչ(Տնօրէն Սուրբ Սիրտ եւ Փաքս Քրիսթի հաստատութիւններու), Պրն Տակլըս Հիւիթ(NSWEC անդամ՝ Նիւ Քասըլ քաղաքէն), Փիթ Սթրիթի Իւնայթիւնկ Եկեղեցոյ հոգեւոր հովիւ կին քահանայ Դոկտ. Ճօզէֆին Ինքփին, Տարլինկ Փոյնթի Սէյնթ Մարքս Անկլիքան եկեղեցոյ Հոգեւոր հովիւ Դոկտ. Մայքըլ Քահանայ Ենսըն եւ Common Grace հաստատութեան ընդհանուր տնօրինուի եւ Ապօրիճիիներու իրաւունքներու պաշտպան Տիկին Պրուք Փրէնթիս: Այս վերջինս խօսեցաւ բեւեռացումներու եւ զատողութեան մասին, որոնք տակաւին գոյութիւն ունին Ապօրիճիիներու նկատմամբ եւ հրաւիրեց մասնակիցները ըսելով՝ «եկէ՛ք եւ նստէ՛ք մեզի հետ եւ պիտի հասկնաք մեզ»: Առիթը յարմար էր յիշեցնելու որ Սրբազան Հայրը եւ Նշան Սարկաւազ, 5 տարի առաջ ուղեւորութիւն մը ունեցած էին Տարուինէն 1000 քիլոմէթր անդին Լաճամանու գիւղը եւ 3 օր անցուցած էին Ապօրիճիիներու հետ եւ ուր Սրբազան Հայրը աղօթք բարձրացուցած էր իրենց եկեղեցոյ մէջ:

Անոնք մասնակցութիւն բերած էին այդ ցեղախումբի փառատօներէն մէկուն իսկ աւարտին, շրջանի ցեղապետը ճանչցած էր Հայոց Ցեղասպանութիւնը իսկ Սրբազան Հայրը՝ անոնց քաշած տառապանքները, անարդարութիւնը սպաննութիւնները եւ հրապարակուած էր հաղորդագրութիւն: Լուրը, որմէ տեղեակ չէր Տիկին Փրէնթիսը, զարմացուց զինք եւ միւս ժողովականները: Լաւ կազմակերպուած եւ տպաւորիչ այս գիտաժողովը խթան հանդիսացաւ որ նման ձեռնարկ մը կազմակերպուի յառաջիկայ վեց ամիսներուն ընթացքին:

"Now I appeal to you, brothers and sisters, by the name of our Lord Jesus Christ, that all of you be in agreement and that you be united in the same mind and the same purpose."
1 Corinthians 1:10

Կիր., 10 Հոկտեմբեր – Սուրբ Յարութին եկեղեցւոյ մէջ Արժանապատիւ Տէր Պարթեւ Աւագ Քահանայ Գարագաշեան մատուցեց Թարգմանչաց Պատարագ: Իր ոգեշունչ քարոզով հանդէս եկաւ Բարձր. Տէր Հայկազուն Արք. Առաջնորդ Սրբազանը: «*Հին Կտակարանի Ծննդոցէն սկսեալ Հայաստանը կապ ունէր Աստուածաշունչին հետ, ըսաւ Սրբազանը: Հոն կը հանդիպինք Եփրատին ու Տիգրիսին, հոն է որ կը պատմուի Ջրհեղեղի մասին, հոն կը վկայուի Արարատի մասին որպէս փրկութեան խարիսխ մարդկութեան կարենալ շարունակելու համար իր կեանքը: Նոր Կտակարանը չէր կրնար իր դերակատարութիւնը չունենալ Հայ կեանքին մէջ: Թաղէս եւ Բարթողոմէոս Առաքեալները Քրիստոնէութիւնը պիտի բերէին Հայաստան: Ապա, Գրիգոր Լուսաւորիչ երկինքէն վար պիտի բերէր Քրիստոսը հիմնելու Իր տաճարը Սուրբ Էջմիածնի մէջ: Նաեւ կար Օրէնքը, Առաքեալները պէտք էր Հայերէնով խօսէին Հայ ժողովուրդին: Եւ ասորը համար Աստուծոյ կողմէ Մեսրոպ Մաշտոցին կը տրուէին Հայոց գիրերը որպէսզի ան կարողանար թարգմանել Աստուածաշունչը: Այդպիսով մեր մշակոյթն էր որ կը ծաղկէր եւ իւրաքանչիւր եկեղեցի կը դառնար Հայ մշակոյթի միջնաբերդ: Քաղաքներու պարիսպները ինկած են եւ անոնք աւերուած սակայն շնորհիւ այդ գիրերուն այդ պարիսպներն ու քաղաքները իրենց պատմութեամբ անմահացան: Հայ գիրը արձանագրուած է ամէն տեղ հեռաւոր Արեւելքէն մինչեւ Եւրոպա:*

Կը յարգենք յիշատակը թարգմանիչներուն, որովհետեւ անոնք Հայու դիմագիծը արտայայտելու եւ պահելու ճարտարապետները եղած են, իրարու հիւսելով մեր աստուածատուր գիրերը, գիրեր, որոնց հանդէպ մեր ունեցած հաւատքը նոյնիսկ Եղեռնը չկարողացաւ կործանել: Անոնք մեզի տուին Հայուն անմահութեան հաւատքը եւ մեր մշակոյթով հպարտանալու իրաւունքը» ըսաւ Սրբազանը:

Սրբազան Հայրը շնորհաւորեց տօնը շաբաթօրեայ, Կիրակնօրեայ եւ ամէնօրեայ դպրոցներու Հայ ուսուցիչ ուսուցչուհիներուն, որոնք տասնեակ տարիներ Աւստրալիոյ մէջ Հայ գիրը կը դրոշմեն մեր մեծցող սերունդներու հոգիներուն մէջ: Ան շնորհաւորեց առաջին ուսուցիչները Հայ մայրերը, որոնք իրենց մանուկներուն երգեցին Հայ երգը, կարդացին Աստուածաշունչը, սորվեցուցին աղօթել, որպէսզի զանոնք յանձնեն Հայ ուսուցիչին, այդ մանուկները դարբնելու, տաշելու եւ Հայ մարդ դարձնելու համար: «*Եթէ կ'ուզենք որ մեր մշակոյթը ապրի եւ գոյատեւէ՝ ա՛յս է որ պիտի շարունակէ*

ընել Հայ մայրը: Ինչո՞ւ 30 տարի Արցախը դպրոց կառուցեց, մշակոյթի կեդրոն կառուցեց, եկեղեցի կառուցեց լեռներուն ու ձորերուն մէջ ... որպէսզի այդ լեռներն ու ձորերը հայաբարբառ ըլլան ու հայաբարբառ մնան» ըսաւ Սրբազան Հայրը եւ եզակացնելուց՝ «*պիտի շարունակենք ըլլալ աստուածապաշտ Հայ քրիստոնէայ ժողովուրդ մինչեւ յաւիտեան»:*

Կիր., 10 Հոկտեմբեր – 2015 թուականէն սկսեալ եւ ամէն տարի Սրբազան Հօր հրաւերով, Սիսնիի Հայկական բոլոր վարժարաններու Հայ ուսուցիչներն ու աշխատակիցները Թարգմանչաց օրը կը հրաւիրուէին Եկեղեցի, Սրբազան հայրը կը պատարագէր եւ կ'օրհներ ուսուցիչները, որմէ ետք Էտկարեան Սրահին մէջ ճաշի հիւրը կ'ըլլային Առաջնորդարանին: Թարգմանչաց տօնը նաեւ Հայ ուսուցիչներու տօնն է: Ճաշի ընթացքին ի գործ կը դրուէր յայտագիր մը: Այդ հաւաքին Հայ ուսուցիչները իրարու կը ծանօթանային, բարեկամութիւններ կը հաստատուէին: Հայ ուսուցիչի մեծարանքի օրն էր այդ օրը:

2020-ին, Պսակաձեւ ժահրին պատճառով, կարելի չեղաւ վերոյիշեալ ձեռնարկը յաջողցնել: 2021-ին սակայն, ձեռնարկը կազմակերպուեցաւ առցանց եւ այս անգամ ոչ միայն Միտնիի վարժարաններու ուսուցիչները հրաւիրուեցան այլ Աւստրալիոյ եւ Նոր Զելանտայի Հայոց թեմին մէջ գործող բոլոր Հայ ուսուցիչները:

Կէսօրէ ետք ժամը 3-ին, 87 մասնակիցներով, Հայաստանի քայլերգով եւ Սրբազան հօր աղօթքով բացուեցաւ հանդիսութիւնը հանդիսավարութեամբ դիւանապետ Նշան Պասմաճեանի: Իր բացման խօսքին մէջ Պրն Պասմաճեան ընդգծեց թէ թարգմանչաց տօն միայն Հայ ազգը ունէր, Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութիւնը 2017-ին հաստատած էր Միջազգային թարգմանութեան տօն՝ գնահատելու համար լեզուագէտներու աշխատանքը, որոնք իրենց թարգմանութիւններով կը նպաստէին երկխօսութեան եւ միջազգային խաղաղութեան եւ անվտանգութեան:

«Հայու արեան երակը Հայ մշակոյթն է: Հետեւաբար, Թարգմանչացը Հայ մշակոյթին եւ անոր շարունակականութեան, անոր յաւերժութեան ոգեկոչո՛ւմն է» ըսաւ Պասմաճեան: Ծարուսակելով՝ *«Մեարոպ Մաշտոց Հայ գիրերը չստեղծեց շրջանակի մէջ դնելու, զայն պատէն կախելու համար որպէս զարդ, այդ գիրերը կեանք էին, լոյս էին եւ կեանք պիտի տային Հայ ազգին, լոյս պիտի տային անոր յաւերժական ճանապարհին: Լեզուն եւ մշակոյթը կարելոր ազդակներն էին եւ մինչեւ օրս կը մնան կարելոր՝ Հայր կերտելու, Հայու ինքնութիւնը հաստատելու եւ Հայր պահելու Հայ: Իսկ Թարգմանիչներուն գործը շարունակողը եղաւ Հայ ուսուցիչը, ամբողջական նուիրո՞ւմ Հայ ուսուցիչը, համակ սէ՞ր Հայ ուսուցիչը, մա՞րդ կերտող եւ հայ՝ կերտող Հայ ուսուցիչը: Հայ մշակոյթի ու լեզուի գոյատեւումը եւ շարունակականութիւնը կը պարտինք թարգմանչաց սերունդին եւ անոնցմէ ետք դարեր շարունակ՝ Հայ ուսուցիչին: Հայ ուսուցիչը պարզ պաշտօնէայ չէ, ան զոհուող առաքեալ է եւ գիտակի ց է իր առաքելութեան: Այսօրուան Մաշտոցն է, Սահակ Պարթեւն է, Ներսէս Շնորհալին է Հայ ուսուցիչը: Ան է Հայ հոգեւոր ու Հայ քաղաքական միտքը դարբնողը, Հայ մշակոյթի ու Հայ դպրութեան ծառան ստեղծողն ու զայն մարզողը: Կը խոնարհինք անոր առաքելութեան առաջ.»* եզրափակեց հանդիսավարը:

Հանդիսութեան համար գլխաւոր բանախօս հրաւիրուած էր Լոս Անճելըսաբնակ Դոկտ Երուանդ Զօրեան, նիւթ՝ «Հայեցի Դաստիարակութիւնը եւ Վերդուալ Աշխարհը»: Ստորեւ կու տանք հակիրճ կենսագրութիւնը Դոկտ Զօրեանին.

Հալեպի ՀԲԸՄ Լազար Նաճարեան վարժարանէն շրջանաւարտ, համալսարանական ուսումը ստացած Հարաւային Քալիֆորնիոյ եւ Փէնսիլվէնիայի համալսարաններուն մէջ իսկ PHD-ն՝ Սոնթրէլի ՄքԿիլ համալսարանէն՝ ելեկտրական ճարտարագիտութեան ճիւղին մէջ:

Տոթթ Զօրեան 40է աւելի գիտական արտօնագիրներու (Patents) տէր է, 4 գիրքի եւ աւելի քան 350 գիտական յօդուածներու հեղինակ: Վարած է բարձր պաշտօններ, մինչեւ ընդհանուր տնօրէնութիւն AT&T Bell, IEEE, CEDA ընկերութիւններու եւ հիմնադիր նախագահն է իր սեփական Synopsys եւ Synopsys Armenia ընկերութիւններուն, որոնք միասնաբար գործի մէջ կը պահեն 4000է աւելի պաշտօնէաներ: Արժանացած է բազմաթիւ Ամերիկեան եւ միջազգային մրցանակներու իր ականաւոր ծառայութիւններուն համար: 2014-էն ի վեր անդամ է Հայաստանի Հանրապետութեան Գիտութիւններու Ակադեմիային:

Դոկտ. Զօրեան Հիմնադիրն է եւ նախագահը ՀԲԸՄի Հայկական Համացանցային Համալսարանին աւելի ճանչցուած՝ Armenian Virtual College (AVC): Կայքէջ՝ www.avc-agbu.org: Ան Հայաստանի Ամերիկեան համալսարանի հոգաբարձուներու խորհուրդի անդամ է եւ 2008էն ի վեր ՀԲԸՄ-ի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ:

Հաւատարիմ մնալով Ջօրեաններու ընտանեկան աւանդութիւններուն եւ արժէքներուն ան Հայ ինքնութեան պահպանման ուղղուած համահայկական նշանակութիւն ունեցող աշխատանք ծաւալած է ու կը ծաւալէ մինչեւ օրս: Այդ ուղղութեամբ զանազան ծրագիրներ նախաձեռնած է, որոնցմէ՝ HyeConnect, Armenian Virtual Bridge, Learning Zone եւ այլք:

Դոկտ. Ջօրեան մանրամասն բացատրեց Հայկական Համացանցային Համալսարանին կարելիութիւնները Հայերէն լեզուի, Մշակոյթի (Ճարտարապետութիւն, Երաժշտութիւն եւ ի մօտոյ՝ Հայ գեղարուեստ), Հայոց պատմութեան եւ Ճատրակի ուսուցման: Ուսուցումը կ'ըլլայ վեց լեզուներով՝ Հայերէն (Արեւելահայերէն եւ Արեւմտահայերէն), Անգլերէն, Ռուսերէն, Ֆրանսերէն, Սպաներէն, Թրքերէն): Ջօրեան շեշտեց թէ որքան կարեւոր էր Հայ ինքնութիւն պահելը եւ բացատրեց այն միջոցները զորս առցանց համալսարանը կը կիրարկէ այդ նպատակով: Պարոն բանախօսը սահիկներով եւ պատկերներով յստակօրէն բացատրեց թէ արդիական ինչպիսի միջոցներով հնարատր կը դառնար այս հսկայ, համաշխարհային մաշտապով աշխատանքը յառաջ տանիլ: Այսօրուան թեքնոլոճիին տուած առիթները պէտք էր ամէն գնով օգտագործել յօգուտ Հայ մեծցող սերունդներուն եւ Հայերէնը սորվեցնելու բոլոր տարիքի անձանց, Հայ թէ ոչ Հայ, դպրոցներէ ներս եւ արտադպրոցական շրջանակներուն: Եւ իրօք, թեքնոլոճին կը գործածուէր մեր աչքերուն առաջ: Այսպէս, Դոկտորը դասախօսութիւնը կու տար Սիլիքոն Հովիտէն (Silicon Valley, California), Հայաստանէն իրեն կ'օգնէր իր գործակիցը՝ Տիկին Արփիին Թաւաքալեանը իսկ դասախօսութիւնը կը տրուէր Աւստրալիա եւ Նոր Զելանտա բնակող ուսուցիչներուն...: Փոքր աշխարհ...:

Դասախօսութեան հետեւեցան հարցումներ, որոնք ուղղուեցան հայկական միօրեայ եւ ամէնօրեայ վարժարաններու ուսուցիչներուն կողմէ, որոնց Դոկտ Ջօրեան տուաւ սպառիչ պատասխաններ:

Մելպուրնի երկու միօրեայ վարժարաններու տնօրէնները արտասանեցին շնորհակալութեան խօսքեր: Ալիսեան Ազգային Վարժարանի Տնօրէնուհի Տիկին Թամար Զիչէտճեան իր խօսքին մէջ շնորհակալութիւն յայտնեց Սրբազան հօր, Դոկտ Ջօրեանին եւ կազմակերպիչներուն, լոյս սփռեց Ալիսեան Վարժարանի տարած հոգեմտաւոր կարեւոր աշխատանքին վրայ, անդրադարձաւ ուսուցիչներու զոհողութեան եւ ծառայութեան յօգուտ Հայ մանուկի պահպանման որպէս Հայ:

«Մփիւռքի նոր կեանքի դժուարութեանց առնթեր

Մելպուրնի Հայ գաղութը, տարիներ շարունակ, փորձած է սատարել Հայոյ ինքնութեան կերտման: Դպրոցի մը մէջ հայերէնի ուսուցումը եւ հայեցի դաստիարակութիւնը կը յաջողի, երբ ծնողները նաեւ կ'ունենան իրենց ներդրումը, նախ իրենց զաւակները հայկական դպրոց ուղարկելով եւ յետոյ՝ անոնց հետ հայերէն խօսելով» հաստատեց Տիկին Զիչէտճեան: Իր կարգին, Մելպուրնի Համազգային Սահակ Մետրոպ Սաթեւոսեան Վարժարանի տնօրէն Պրն Գեորգ Գրոզեան իր երախտագիտական խօսքէն ետք հրամայական գտաւ թուայնացած համակարգի օգտագործումը յօգուտ մեր վարժարաններուն: « Այն ինչ որ կ'արտադրէ այսօր թուային արհեստագիտութիւնը, անյետաձգելի հրամայական է արագօրէն զայն օգտագործելու, խօսքը կը վերաբերի համացանցի, ընկերային ցանցերու, տարբեր հաղորդակցութեանց միջոցներու, բջիջային հեռաձայնի ընձեռած կարելիութիւններու ամբողջական «հայացման» անհրաժեշտութեան: Թարգմանչաց պատմական սերունդը իր առաքելութիւնը պատուով կատարեց: Այսօր անհրաժեշտութիւն կայ Թարգմանչաց Նոր Մերունդի մը, թուային արհեստագիտութեան նոր համակարգերուն ծանօթանալու, որուն դրօշակիր է Դոկտ Ջօրեանը» եզրափակեց Պրն Գրոզեան:

Միտնիի ՀԲԸՄ Ալեքսանտր վարժարանի Հայերեն լեզուի եւ մշակոյթի երկարամեայ ուսուցչուհի Տիկին Մեդա Քեօշբէրեան կարողացած էր գեղարուեստական հակիրճ առցանց յայտագիր մը արձանագրել եւ զայն ներկայացնել: Յուցադրուեցան երկու շատ կարճ տեսաերիզներ ի գնահատանք Հայ ուսուցչին իսկ վարժարանի աշակերտներէն Սարգիս Համբարձումեանի, Լարա Պօզիքեանի, Պերճ Թովմասեանի, Ադէլին Գալստեանի, Մարթին Անանեանի, Քլօի Իւորիոլայի կատարողութեամբ ներկայացուեցաւ «Ուսուցիչներ Մեր Միքելի» երգը, դարձեալ ի գնահատանք Հայ ուսուցչին:

Երկուքուկէս ժամ տեւող այս առցանց ձեռնարկին աւարտին իր սրտի խօսքը արտասանեց Բարձրա-շնորհ Տէր Հայկազուն Արքեպիսկոպոս Նաճարեան Առաջնորդ Սրբազան հայրը, որ գերգնահատելէ ետք Դոկտ Զօրեանի տարած հսկայ աշխատանքը, քաջալերեց հայկական վարժարանները, որ օգտագործեն այս համակարգը հայ ինքնութեան համար, արձանագրուելով դասաւանդուած զանազան նիւթերուն: 45 Հայկական վարժարաններ ի սփիւռս աշխարհի արդէն կ'օգտագործեն համակարգը, որոնց կարգին՝ Նոր Զելանտայի մէջ 4 աշակերտներ, Միտնիի ՀԲԸՄ Ալեք Մանուկեան Վարժարանը եւ Համազգային Գօլստըն Ճեմարանը: Սրբազան Հայրը անգամ մը եւս վեր առաւ Հայ ուսուցչներուն արժանիքները եւ կարեւորութիւնը՝ Թարգմանչաց գործը որպէս շարունակողներ: Սրբազան հօր Պահպանիչով փակուեցաւ այս աննախընթաց ձեռնարկը:

Բ2., 11 Հոկտեմբեր – Միտնիի «Քովիտն ազատագրուելուն» առաջին օրը կը զուգադիպէր Կալուածոց Յանձնախումբի վարչութեան հերթական ժողովին, որ չորս ամիս ետք առաջին անգամ տեղի ունեցաւ դէմ առ դէմ Առաջնորդարանին մէջ, նախագահութեամբ Սրբազան հօր: Քննարկուեցան առկախ մնացած հարցեր:

Բ2., 18 Հոկտեմբեր – Սրբազան Հայրը նախագահեց Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամի Աւստրալիոյ մասնաճիւղի խնամակալութեան հերթական առցանց ժողովին:

Կիր., 24 Հոկտեմբեր – Սրբազան Հայրը Սուրբ Յարութիւն Եկեղեցւոյ մէջ յընթացս Պատարագին օրհնութիւնը կատարեց երկու ջահերու, որոնք նուիրուած էին Օրիորդ Սօնա Պերպլեբեանի եւ Տէր եւ Տիկին Շաւարշ եւ Դալար Պետիկեանի կողմէ: Սրբազան Հայրը օրհնեց նաեւ նուիրատուները եւ անոնց մաղթեց առողջութիւն եւ գործոց յաջողութիւն:

Բ2., 25 Հոկտեմբեր – Սրբազան հայրը նախագահեց Հայ Համայնքի Բարեկեցութեան Կեդրոնի խնամակալ մարմնի հերթական ժողովին, որ կայացաւ Առաջնորդարանին մէջ:

Գ2., 26 Հոկտեմբեր – Սրբազան Հայրը նախագահեց Թեմական Խորհուրդի ժողովին որ ամիսներէ ետք առաջին անգամ տեղի ունեցաւ Առաջնորդարանին մէջ, որովհետեւ, Նիւ Սաութ Ուելզի մէջ, 11 Հոկտեմբերէն սկսեալ պետական եւ առողջապահական մարմինները ազատութիւններ շնորհեցին ժողովուրդին՝ Պսակաձեւ ժահրի տարածումը հակակշռի տակ դրուելէն ետք: Ժողովին առցանց իրենց մասնակի մասնակցութիւնը բերին Սուրբ Աստուածածին եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ Տէր Խաչեր Քահանայ Յարութիւնեանը նոյն եկեղեցւոյ եւ Սուրբ Երրորդութիւն եկեղեցւոյ ծխական խորհուրդներու ներկայացուցիչները: Ժողովը զբաղեցաւ լսելով Սրբազան հօր, ծխական ներկայացուցիչներու զեկուցումները, Սեպտեմբեր-Հոկտեմբեր ամիսներու հաշուական տեղեկագրերը: Եղաւ արժեւորում Լսարանական առցանց ձեռնարկներուն, որոնք 50-է աւելի մասնակիցներ ունին Աւստրալիայէն թէ արտասահմանէն եւ որոնց կը ներկայացուին պատմական եւ հոգեւոր նիւթեր: Ժողովը հակիրճ տեղեկացաւ ռազմավարական հարցերով զբաղող ենթայանձնախումբի գործունէութեան մասին:

Դձ., 27 Հոկտեմբեր – Սրբազան հայրը, ընկերակցութեամբ Քահանայ հայրերուն ինչպէս նաեւ թեմական, Սուրբ Յարութիւն եկեղեցոյ եւ Կալուածոց Յանձնախումբի անդամներուն, կատարեց օրհնութեան արարողութիւնը եկեղեցոյ կից թիւ 18 հողամասին վրայ կառուցուելիք շինութեան: Շինարարական այս աշխատանքը նախաձեռնութիւնն է Սուրբ Յարութիւն եկեղեցոյ Ծխական Խորհուրդին: Փարոսի խմբագրութիւնը կը շնորհատրեւ այս նախաձեռնութիւնը եւ յաջողութիւն կը մաղթէ տարուող աշխատանքներուն:

Դձ., 27 Հոկտեմբեր – Երեկոյեան ժամը 7.00-ին տեղի ունեցաւ Առաջնորդարանի «Լսարանական Երեկոյ» ծրագրին առցանց չորրորդ դասախօսութիւնը հովանաւորութեամբ Սրբազան հօր: Դասախօս՝ Աստուածաշունչի Ընկերութեան Ծոցի երկիրներու ընդհանուր քարտուղար Դոկտ. Հրայր Ճեպէճեան: Նիւթ՝ «Աստուածաշունչի Յանձնառութիւնը Քրիստոնէայի Յարափոփոյս Կեանքին Մէջ»: Երկլեզու դասախօսութիւնը եկած էին ակնդրելու նիւթով հետաքրքիր 55 անձիք, որոնցմէ 8-ը՝ Աստուածաշունչի Ընկերութեան զանազան երկիրներու ոչ Հայ բարձրաստիճան պաշտօնատարներ՝ Նորվեկիայէն, Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններէն, Անգլիայէն, Նոր Զելանտայէն եւ այլ երկիրներէ: Թեքնիք հարցերու պատասխանատուութիւնը, ինչպէս միշտ, ստանձնեց Արժ Տէր Աւետիս Քահանայ Համբարձումեան:

ինք անբակտելի կապով կապուած է Աւստրալիոյ եւ Նոր Զելանտայի թեմին, ուր եղած է երկու առիթներով եւ ուր իր երկրորդ այցելութեան՝ 2018ին, տեղի ունեցած է իր մեծածաւալ յուշագրութեան՝ «Մփիոքահայ Կեանքեր՝ Ինչպէս Որ Տեսայ» հատորին շնորհահանդէսը, կազմակերպուած Առաջնորդարանին կողմէ:

Ինչ է Աստուածաշունչը, ինչ կը հասկնանք «Յանձնառութիւն» բառով, ինչ է Աստուածաշունչի պարզեւած յոյսը, ինչպէ՞ս կարդալ, հասկնալ, մեկնաբանել եւ իւրացնել Աստուածաշունչի պատգամը: Այս ընդհանուր հասկացողութեան բացատրութիւնն էր դասախօսութեան առանցքը:

Փաուրըր Փոյնթի միջոցաւ սահիկ առ սահիկ, երկու լեզուներով, Դոկտ Ճեպէճեան յստակ դարձուց իր պատգամը: Ան անդրադարձաւ լեզուամշակութային եւ լեզումտածողութեան գործօններուն, որոնք մեծ դերակատարութիւն ունին Աստուածաշունչը հասկնալու եւ մեկնաբանելու գործընթացին մէջ: Ասոր ցայտուն օրինակը բազմաթիւ քրիստոնէայ յարանուանութիւններու առկայութիւնն է սակայն բոլորին աղբիւրը Աստուածաշունչն է իր երկու կտակարաններով: Բանախօսը հերքեց այն թիւր հասկացողութիւնը որ իբր թէ Հին Կտակարանը Հրեաներու պատմութիւնն է միայն եւ անոնց քաղաքական նպատակներուն սկզբունքներու ներշնչման աղբիւրը, եւ իբրեւ թէ երկու կտակարանները կապ չունին իրարու հետ: Ան ըսաւ որ այս վկայութիւնները յերիւածոյ են եւ այսօրուան քաղաքական հակամարտութիւնները օգտագործելով երկու կտակարանները իրարմէ անջատելու փորձեր են: Երկու կտակարանները իրար ամբողջացնող գիրքեր են, եզրակացուց դասախօսը:

Հանդիսավարուի Տիկին Լորա Արթինեանի բարի գալուստի խօսքէն ետք Սրբազան Հօր աղօթքով մեկնարկուեցաւ ձեռարկը: Ապա, Տիկին Արթինեան, երկու լեզուներով՝ Հայերէն եւ Անգլերէն, ներկայացուց օրուան բանախօսը եւ զայն հրաւիրեց արտասանելու իր խօսքը: (Կենսագրութիւնը տեսնել աւարտին)
Դոկտ. Ճեպէճեան շնորհակալութիւն յայտնեց Սրբազան Հօր եւ կազմակերպողներուն, ըսաւ որ

Ան անդրադարձաւ ընկերային փոփոխութեանց, որոնք յարատեւ տեղի կ'ունենան մարդու կեանքին մէջ եւ լայն բացատրութիւն տուաւ անոնց մասին:

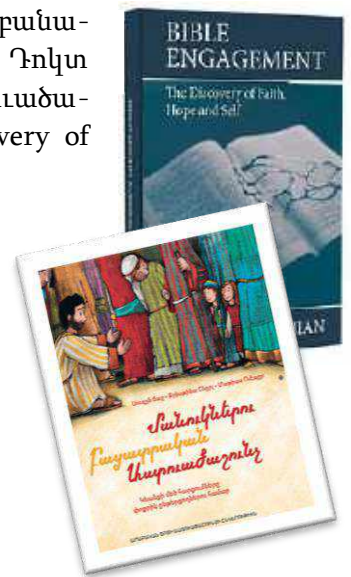
Աստուածաշունչի յանձնառութեան ծիրէն ներս Դոկտ Ըէպէճեան անդրադարձաւ զանազան հարցերու եւ հետեւեալ պատգամներուն՝ «Միրէ դրացիդ քու անձիդ պէս» (Մատթ. 22:39)ի եւ «Բայց կ'ըսեմ բոլոր անոնց որ կը լսեն, սիրեցէք ձեր թշնամիները» (Ղուկաս 6:27): Ան վերլուծեց զանոնք մարդկային նաեւ հայկական տեսանկիւններէ դիտուած: Այս նիւթերուն շուրջ եղած հարցումներուն լայն բացատրութիւն տուաւ դասախօսը շեշտ դնելով ներողամտութեան կարեւորութեան բայց նաեւ արդարութեան ունեցած կարեւորութեան վրայ:

Դասախօսութեան աւարտին Դոկտ Ըէպէճեան պատասխանեց ակնդիրներու բոլոր հարցումներուն:

Տիկին Լօրա Արթինեան իր շնորհակալութիւնը յայտնեց դասախօսին բանախօսութեան շահեկանութեան ինչպէս նաեւ այն ժեսթին համար, որով Դոկտ Ըէպէճեան իր նոր պատրաստած «Մանուկներու Բացատրական Աստուածաշունչ»էն 30 օրինակ իսկ հեղինակած գիրքէն՝ “Bible Engagement: The Discovery of Faith, Hope and Self” 10 հատոր պիտի նուիրէ Առաջնորդարանին:

Սրբազան Հայրը իր փակման խօսքին մէջ բարձր գնահատեց Դոկտ Ըէպէճեանի արժանիքները եւ անոր Աստուածաշունչի տարածման աշխատանքը: Սրբազանը խիստ կարեւոր նկատեց Աստուածաշունչը կարդալը, զայն թարգմանելը եւ զայն մեկնաբանելը, աշխատանք մը որ Աստուածաշունչի Ընկերութիւնը կը կատարէ եւ այդ աշխատանքներուն մէջ իր հսկայ ներդրումը ունեցած է եւ կը շարունակէ ունենալ Պարոն դասախօսը:

Խիստ հետաքրքրական հանդիսութիւնը փակուեցաւ Սրբազան Հօր աղօթքով:

Հակիրճ Կենսագրութիւն Դոկտ Հրայր Ըէպէճեանի

Դոկտ Հրայր Ըէպէճեան ծնած է Պէրուի: Շրջանաւարտ է Հայկազեան Համալսարանէն: Մագիստրոսի տիտղոսը ստացած է Պէրուի Ամերիկեան համալսարանէն իսկ դոկտորական վկայականը՝ Նիւ Եորքի Աստուածաբանական Համալսարանէն՝ 2014ին:

1980-էն ի վեր կը գործէ Աստուածաշունչի Ընկերութեան մէջ, 1993-էն ցայսօր Ընդհանուր քարտուղարն է Աստուածաշունչի Ընկերութեան Ծոցի երկիրներուն: 2003-2006 եղած է Աստուածաշունչի Ընկերութեան խորհրդատուն Իրանի եկեղեցիներուն հետ կապ հաստատելու եւ Աստուածաշունչի տպագրութեան ծրագիրներ մշակելու համար:

Ժրաջան ծառայող Լիբանանի Հայ Աւետարանական Եկեղեցւոյ մէջ, ան վարած է շատ մը պաշտօններ Մերձաւոր Արեւելքի Հայ Աւետարանական Եկեղեցիներու Կեդրոնական Վարչութեան մէջ, Խնամակալ Մարմնի անդամ՝ Հայկազեան Համալսարանի եւ Մերձաւոր Արեւելքի Աստուածաբանական Համալսարանի եւ բազմաթիւ այլ Աւետարանական հաստատութիւններու:

Այժմ կը բնակի Կիպրոս: Անդամ է Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամի Կիպրոսի մասնաճիւղի խնամակալ մարմնին:

Իր առաջին գիրքը լոյս տեսած է 2010-ին «Հայուն Գոյապայքարի Ըանապարհը» խորագրով: 2018-ին կը հրատարակուի իր «Սփիւռքահայ Կեանքեր Ինչպէս Որ Տեսայ» հատորը իսկ 2019-ին՝ Աստուածաբանական գիտահետազոտական բովանդակութեամբ եւ Անգլերէնով՝ «Աստուածաշունչի Յանձնառութիւնը – Վերագտնել Հաւատք, Յոյս եւ Անձը»:

Դոկտ Ըէպէճեան պարգևատրուած է ՀՀ Սփիւռքի Նախարարութեան «Մայրենի Դեսպան» շքանշանով: Ամուսնացած է ընկերալեզուագէտ Դոկտ

Արտա Ըէպէճեանի հետ : Հայր է երկու զաւակներու:

Կիր., 31 Հոկտեմբեր – Երկար ամիսներու Պսակաձեւ ժահրի պատճառով հարկադրուած բացակայութենէ ետք, Սրբազան Հայրը եպիսկոպոսական պատարագ մատուցեց Ուէնթուրբրօվիլի Սուրբ Երրորդութիւն Եկեղեցոյ մէջ: Ան իր քարոզին մէջ փառք տուաւ Աստուծոյ որ ամիսներ ետք կարողացած էր գալ եկեղեցի միասին աղօթք բարձրացնելու առ Բարձրեալն: Ան խաղաղութիւն ինդրեց այս շրջանին ժահրի թէ այլ պատճառով մեզմէ յաւերժ բաժնուած հարազատներուն հոգիներուն համար եւ առողջութիւն՝ անոնց, որոնք ժահրով վարակուեցան եւ ապաքինեցան: Քարոզի բնաբանը առնուած էր Ճաշու Աւետարանէն, ուր Քրիստոս ի պատասխան իրեն աւետողներուն թէ Մայրն ու եղբայրները եկած էին այնտեղ ուր ինք կը քարոզէր, ըսած էր. «Իմ մայրս ու եղբայրներս անոնք են, որոնք կը լսեն եւ կը կատարեն խօսքերս»:

Սրբազանը բացատրեց թէ Քրիստոսի խօսքերը միայն լսելուն չէին վերաբերեր այլ զանոնք հարկ էր ըմբռնել եւ ապա գործի վերածել: «Այդ մեր կեանքին մէջ պէտք է տեսնուի մեր լայնախոհութեամբ, ներողամտութեամբ եւ խոնարհութեամբ» եզրափակեց Առաջնորդ Հայրը:

Յընթացս Պատարագի, Սրբազան հայրը օրհնեց սրբանկար մը, որ կը խորհրդանշէր «Բարի Հովիւր», նուիրուած Պարոն Ժագ Ներսէսեանի կողմէ եւ որ զետեղուեցաւ Սուրբ Խորանի ճակատին վրայ ի շարս նախօրօք զետեղուած այլ սրբանկարներու: Սրբազանը օրհնեց նաեւ բարերարը եւ առողջութիւն եւ գործոց յաջողութիւն մաղթեց անոր:

Հայկազուն Արք. Նաճարեանի Ուղիղ Եթեր Պատգամները

Սրբազան Հայրը կը շարունակէ իր շաբաթական պատգամները հեռասփռել Սուրբ Յարութիւն Եկեղեցոյ կայքէջէն www.armenianchurchsydney.org.au (News & Events – Youtube services): Այս ամսուն շօշափուած նիւթերն էին՝ «Յարմարիլ», «Գոհունակութիւն», «Հաւատք» եւ երկլեզու պատգամ մը ուղղուած 12րդ Դասարանի աւարտական դասարանի ուսանողներուն պետական քննութեանց առիթով՝ «Դուն Քեզի Վստահէ՛»

Discussions with Archbishop Najarian

The weekly podcasts and discussions by Archbishop Najarian continue to be produced every week and are readily accessed from the Armenian Apostolic Church of Holy Resurrection Church website www.armenianchurchsydney.org.au (News & Events – Youtube services) on the menu bar or YouTube channel. This month’s topics include ‘Adapting’, ‘Being Content’, ‘The Creed’ and a special episode for Year 12 students embarking in their HSC exams on ‘Trust Yourself’. The videos vary each week and are presented in English, Armenian or bilingually.

ԼՈՒՐԵՐ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾՆԷՆ

ՆՈՐ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄՆԵՐ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի տնօրինությամբ՝

- Հոգեշ. Ս. Տաճատ վարդապետ Ծատուրեան նշանակուեցաւ հնդկահայոց հոգեւոր հովիւ եւ Կալկաթայի Հայոց Մարդասիրական Ճեմարանի տնօրէն:
- Արժ. Ս. Եսայի քահանայ Արթենեան նշանակուեցաւ Մայր Աթոռի Տեղեկատուական համակարգի տնօրէն:
- Արժ. Ս. Արսէն քահանայ Միրզոյեան նշանակուեցաւ Մայր Աթոռի «Քիւրքեան» երեխաներու աջակցութեան կեդրոնի հոգեւոր տեսուչ:
- Արժանապատիւ Ս. Երուանդ քահանայ Երանեան ծառայութեան կոչուած է Ռուսաստանի եւ Նոր Նախիջեւանի Հայոց թեմին մէջ:

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑ

ՀՀ-Ի ՄԷՋ ՇՈՒԷՏԻ ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԱՆՇԱՆԱԿ ԴԵՍՊԱՆԸ

Հոկտեմբերի 1-ին Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց Հայաստանի մէջ Շուէտի նորանշանակ դեսպան Պատրիկ Սուենսոնը:

Վեհափառը իր երախտագիտութիւնը յայտնեց Շուէտին պատերազմի ու յետպատերազմեայ օրերուն Հայաստանին եւ հայ ժողովրդին բերած աջակցութեան համար, ինչպէս նաեւ իր գնահատանքը Շուէտի իշխանութիւններուն հայ համայնքի հանդէպ ցուցաբերուող հոգատար վերաբերմունքին համար:

Իր հերթին դեսպանը հաւաստիացուց որ դեսպանութիւնը ջանք ի գործ պիտի դնէ զարգացնելու եւ խորացնելու հայ-շուէտական կապերը տարբեր բնագաւառներու մէջ:

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ԱՅՅԸ ԻՏԱԼԻԱ

Հոկտեմբերի 5-ին Վեհափառ պատուիրակությամբ մը մեկնեցաւ Հռոմ մասնակցելու Սուրբ Էջիղիոյի համայնքի կողմէն կազմակերպուած «Մարդիկ որպէս եղբայրներ եւ երկրի ապագան. կրօններն ու մշակոյթները երկխօսութեան մէջ» խորագրով համաժողովին եւ միջեկեղեցական աղօթքին: Պատուիրակութեան մաս կը կազմէր նաեւ Կ. Պոլսոյ Հայոց Պատրիարք Ս. Սահակ Արք. Մաշալեանը:

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ՎԱՏԻԿԱՆԻ ՄԷՋ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՈՒՆԵՑԱԻ ՖՐԱՆՑԻՍԿՈՍ ՊԱՊԻՆ ՀԵՏ

Հոկտեմբերի 6-ին Վեհափառ Հայրապետը Վատիկանի մէջ հանդիպում ունեցաւ Հռոմի Սրբազան Քահանայապետ Ֆրանցիսկոս Պապին հետ: Ան անդրադարձաւ 44-օրեայ պատերազմի աղէտալի

հետեւանքներուն: Նորին Սրբութիւնը նաեւ պատերազմի ընթացքին Հայ ժողովրդին եւ Հայաստանին ցուցաբերած աջակցութեան համար:

Այնուհետեւ Ամենայն Հայոց Հայրապետի գլխաւորած պատուիրակութիւնը հանդիպում ունեցաւ նաեւ Վատիկանի պետքարտուղար կարդինալ Պետրոյ Պարոլինի հետ: Արծարծուեցան Արցախի ժողովուրդի անվտանգութեան, Հայաստանի ինքնիշխան տարածքներու նկատմամբ ոտնձգութիւններուն, ինչպէս նաեւ Ադրբեջանի վերահսկողութեան տակ անցած տարածքներուն մէջ հայկական հոգեւոր-մշակութային ժառանգութեան պահպանման վերաբերող հարցեր:

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ՀԱՆՐԷՍ ԵՎԱԻ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԵԱՄԲ
«Մարդիկ որպէս եղբայրներ եւ երկրի ապագան. կրօններն ու մշակոյթները երկխօսութեան մէջ» միջազգային համաժողովին

Հոկտեմբերի 6-7-ը Հռոմի մէջ տեղի ունեցաւ աշխարհի հիմնական կրօններու առաջնորդներու 35-րդ միջազգային համաժողովը՝ «Մարդիկ որպէս եղբայրներ եւ երկրի ապագան. կրօններն ու մշակոյթները երկխօսութեան մէջ» խորագրով: Յանուն խաղաղութեան եւ երկխօսութեան այս միջազգային հաւաքը 1986-էն ի վեր կը կազմակերպուի Կաթոլիկ Եկեղեցւոյ հովանիին տակ գործող եւ աշխարհականներէ բաղկացած Սանտ Էջիդիոյ համայնքը:

Իր խօսքին մէջ Վեհափառը ըսաւ. (խօսքը՝ յայտարարումներով - Խմբ.)

«...Հակառակ առկայ կրօնական, մշակութային եւ աշխարհընկալման տարբերութիւններու՝ մենք բոլորս մէկ Աստուծոյ զաւակ ենք, միաւորուած Աստուծոյ սիրով: Աստուծոյ սիրոյ գիտակցումն է փոխըմբռնման հիմքը եւ համոզումը, որ բոլոր մարդիկ, իբրեւ Աստուծոյ զաւակներ, կը կրեն Ամենակալի կողմէն շնորհուած խաղաղ, ազատ ու անկախ կեանքի իրաւունքը: Այս ընկալումներուն հակադրուող քայլերն են որոնք կը փակեն մարդկանց սրտերն ու մտքերը, դարձնելով զանոնք անտարբեր իրարու ցաւին ու դժբախտութեան:

Մեր եղբայրներէն եւ քոյրերէն շատեր ամէն օր կ'ենթարկուին անարդարութենէ ծագող բռնութեան: Յեղասպանութիւն վերապրած Մեր ժողովուրդի պատմութեան էջերը գրուած են յաճախ նահատակներու եւ հաւատքի վկաներու արեամբ: Հետեւաբար, լաւ գիտենք արժեքը սիրոյ, եղբայրութեան, ժողովուրդներու բարեկամութեան, խաղաղ ու ապահով կեանքի»:

Անդրադառնալով Արցախի դէմ Ադրբեջանի կողմէն սանձազերծուած պատերազմին, Վեհափառը ըսաւ.

«...Գերեւարուեցան շատեր նաեւ խաղաղ բնակիչներ, որոնք այսօր կը շարունակեն ենթարկուիլ նուաստացումներու եւ աննկարագրելի խռշտանգումներու՝ հակառակ միջազգային հանրութեան կողմէն ազատ արձակման վերաբերեալ հնչող յարատեւ կոչերուն: Արձանագրենք, որ պատերազմական գործողութիւնները ոչ միայն ողբերգութիւն դարձան մեր ժողովուրդին, այլեւ Ադրբեջանին համար, որը նոյնպէս կրեց մարդկային ծանր կորուստներ: Ադրբեջանի վայրագութիւնը Արցախի Մեր զաւակներու նկատմամբ եւ նման ոճրագործութիւնները այլ ազգերու հանդէպ, անտարակոյս, խստօրէն պիտի դատապարտուին ողջ միջազգային հանրութեան կողմէն, որպէսզի այդպիսի ողբերգութիւններ չկրկնուին ժողովուրդներու կեանքին մէջ»:

Վեհափառը ընդգծեց, որ այսօր համընդհանուր գործակցութեան ու ջանքերու կարիքը կը զգացուի՝ բարեկարգելու համար Երկիր մոլորակը, որպէսզի այնտեղ տիրապետող ըլլայ խաղաղութիւնը՝ մեր Փրկչին պատգամին համաձայն. «Իրար հետ խաղաղութեան մբ ապրեցէք» (Մարկ. 9.49):

Մենք կ'աղօթենք, որ բացուին բոլոր մարդկանց սրտերն ու մտքերը՝ մարդկության կեանքի նորոգման համար մարդը վերահաստատելով Աստուծոյ արարչակից ըլլալու իր ճշմարիտ կոչման ու նպատակին մէջ» ըսաւ Ամենայն Հայոց Հայրապետը:

**ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԻՐ ՊԱՏԳԱՍԸ ՓՈԽԱՆՑԵՑ
ՍԱՆՏ ԷԶԻԴԻՈՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԿՈՂՄԷՆ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՈՂՈՒԱԾ ՄԻՋԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔԻՆ**

Հոկտեմբերի 7-ին Հռոմի Քոլիզէի ամփիթատ-րոնին մէջ, Վեհափառ Հայրապետը մասնակցեցաւ տարեկան ասանդակային խաղաղութեան աղօթքին, որուն ներկայ էին Քոյր Եկեղեցիներու պետեր, տարբեր երկիրներու ղեկավարներ ու պաշտօնեաներ: Յանուն խաղաղութեան միջեկեղեցական աղօթքի ընթացքին Նորին Սրբութիւնը իր պատգամը փոխանցեց ներկաներուն:

«...Փրկիչ մեր Տէրը, Վերջին ընթրիքի ժամանակ, գիտնալով որ ժամեր ետք պիտի չարչարուէր ու խաչուէր, իր աշակերտներուն տուաւ հրաժեշտի պատգամը. «խաղաղութիւն կը թողում ձեզի, իմ խաղաղութիւնս ձեզ կու տամ. ձեզ չեմ տար այնպէս, ինչպէս այս աշխարհը կու տայ. ձեր սրտերը թող չխռովին եւ չվախնան» (Յովհ. 14.27):

«Քրիստոսի խաղաղութեան պարզելը աշակերտներուն, այսօր մեզի է տրուած բաշխելու քսանմէկերորդ դարուն ապրող քրիստոնէաներուն եւ բոլոր մարդկանց, յատկապէս այս օրերուն, երբ աշխարհը կարիքն ունի խաղաղութեան ու սպառնալի կեանքի վերահաստատման»:

«...Միրելիներ, համաժողովը կ'աւարտենք միասնական աղօթքով Քոլիզէի մէջ, որը դարեր առաջ դարձաւ քրիստոնէայ նահատակներու առ Աստուած ապաւինութեան եւ սիրոյ վկայութեան վայր, Քրիստոսի խաղաղութեան ու մարտիրոսներու զօրաւոր հաւատքի ողջագործման վկայարան: Այս վայրին մէջ Քրիստոսի մարտիրոսներն ու վկաները շուսահատեցան անասելի չարչարանքներէն, անձնատուր չեղան խաղաղութեան մասին այս աշխարհի պատկերացումներուն, այլ իրենց արեան հեղումով հաստատուն պահեցին հաւատարմութիւնն առ Աստուած:

Վեհափառ Հայրապետը անդրադարձաւ նաեւ 44-օրեայ պատերազմի աղետալի հետեւանքներուն. «...Անցեալ տարի մեր ժողովուրդը վերստին անցաւ խաչի ճանապարհով: Ազատ ու անկախ ապրելու իրաւունքը, Տէրունաշնորհ խաղաղ կեանքը պաշտպանելու համար ազգիս զաւակները կրեցին արհաւիրքները Ադրբեջանի կողմէն Թուրքիայի օգնութեամբ եւ ահարեկչական խմբաւորումներու ներգրամամբ սանձազերծուած 44-օրեայ պատերազմին»:

Արարողութեան ընթացքին արտասանուեցան եկեղեցապետերու եւ կրօնական առաջնորդներու ուղերձներ: Աւարտին, Ֆրանցիսկոս Պապի ուղերձէն ետք, ներկաները մէկ վայրկեան լռութեամբ յարգեցին բոլոր պատերազմներու զոհերու յիշատակը:

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ՄԵԿՆԵՑԱԻ ՄՈՍԿՈՒԱ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԻ ՀՈԳԵՒՈՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐՈՒ ԵՌԱԿՈՂՄ ՀԱՆԴԻՊՄԱՆ

*Կը յանձնարարենք ընթերցել Վեհափառ Հայրապետին եւ Կիրիլ Պատրիարքին
պատմական նշանակութիւն ունեցող ճառերը (Փարոս Խմբ.)*

Հոկտեմբեր 11-ին, պատուիրակութեամբ մը, Վեհափառը երկօրեայ այցով, մեկնեցաւ Մոսկուա, ուր հանդիպում ունեցաւ Մոսկուայի եւ Համայն Ռուսիոյ Կիրիլ Պատրիարքի հետ եւ մասնակցեցաւ տարածաշրջանի հոգեւոր առաջնորդներու եռակողմ հանդիպման:

Հոկտեմբեր 13-ին Մոսկուայի Ս. Դանիէլի պատրիարքանիստ վանքին մէջ, միջնորդութեամբ Մոսկուայի եւ Համայն Ռուսիոյ Կիրիլ Պատրիարքին, տեղի ունեցաւ Ռուսաստանի, Հայաստանի եւ Ադրբեջանի հոգեւոր առաջնորդներու հանդիպումը: 1988 թուականէն սկսած, այս դարաբաղեան հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորման ի նպաստ, այս ձեւաչափով 17-րդ հանդիպումն էր:

Հանդիպումը բացուեցաւ Կիրիլ Պատրիարքի բացման խօսքով:

«Մենք հաւաքուած ենք այսօր քննարկելու Լեռնային Ղարաբաղի բազմամեայ հակամարտութեան հետեւանքներու յաղթահարման խնդիրը, որուն մէջ ներգրաւուած են Ադրբեջանի եւ Հայաստանի ժողովուրդները: Շուրջ երեսուն տարուայ ընթացքին մենք՝ հոգեւոր առաջնորդներս, կը ջանանք մեղմել այս ողբերգական հակամարտութիւնը: Աստուծա՛լ կոչուած ենք քարոզելու սեր եւ ողորմութիւն, նոյնիսկ երբ այդ դժուար իրականանալի կը թուի ըլլալ»: յայտարարեց Կիրիլ Պատրիարքը:

«...Քաջ յայտնի է, որ հոգեւոր կեանքի ոլորտը մարդու համար ամենազգայունն է: Յաւօք, կան մարդիկ, որոնք բռնութիւնը, դաժանութիւնն ու արհինահեղութիւնը կ'արդարացնեն կրօնով: Եւ մենք կոչուած ենք համատեղ միանշանակ պատասխան տալ կրօնը եւ պատերազմը իրարու կապելու փորձերուն»:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը, իր խօսքը ուղղելով Կիրիլ Պատրիարքին եւ Կովկասի մահմեդականներու վարչութեան նախագահ շէյխ-ուլ-իսլամ Ալլահշուքիւր Փաշա Զադէին, մասնաւորապէս ըսաւ. «2017 թուականէն ի վեր տեւական ժամանակ հնարաւորութիւն չենք ունեցած հանդիպելու հոգեւոր առաջնորդներու այս ձեւաչափով, ուր ոչ միայն կ'արծարծուէին դարաբաղեան հակամարտութեամբ պայմանաւորուած մեր ժողովուրդներու կեանքին մէջ յառաջ եկած խնդիրները, այլեւ ուղիներ կ'որոնուէին անոնց յաղթահարման, մթնոլորտի լիցքաթափման եւ կայունացման՝ յանուն տարածաշրջանի խաղաղութեան եւ անվտանգութեան հաստատման: Այս առիթով Մեր երախտագիտութիւնը կը յայտնենք մեր սիրեցեալ եղբորը՝ Կիրիլ Ա-ին՝ այս հանդիպումը կազմակերպելու համար:

Մեր հանդիպումը տեղի կ'ունենայ այնպիսի ժամանակահատուածի մէջ, երբ մեր տարածաշրջանը վերստին գերլարուած է:

Ադրբեջանը, անցած տարուայ սեպտեմբերի 27-ին Թուրքիայի բացայայտ աջակցութեամբ եւ միջազգային ահաբեկչական խմբաւորումներու ներգրաւմամբ Արցախի ժողովուրդին դէմ սանձազերծեց պատերազմական լայնածաւալ գործողութիւններ, ինչը աղէտալի իրավիճակ ստեղծեց ողջ տարածաշրջանին մէջ եւ ունեցաւ ողբերգական հետեւանքներ մեր ժողովուրդներուն համար: Ծանր մարտերու մէջ Ադրբեջանի կողմէն արգիլուած զինատեսակներու՝ կասետային եւ ֆոսֆորային զէնքերու կիրառման հետեւանքով զոհուեցան, վիրաւորուեցան եւ հաշմանդամ դարձան հազարաւոր զինուորականներ, քաղաքացիական անձեր, կանայք եւ երեխաներ, խոշտանգումներու ենթարկուեցան խաղաղ բնակիչներ, տեղահանուեցան եւ անօթեւան դարձան շուրջ 40000 արցախցիներ: Յատուկ թիրախաւորմամբ Արցախի մէջ հրթիռակոծուեցան բնակելի շէնքեր, հիւանդանոցներ եւ ծննդատուներ, եկեղեցիներ, մշակութային կեդրոններ ու պատմական յուշարձաններ:

Աղբբեջանի կողմէն արինայի եւ աղետաբեր յարձակումը հնարաւոր դարձաւ կասեցնել միայն Ռուսաստանի Դաշնութեան նախագահ մեծարգոյ տիար Վլադիմիր Փութինի անձնական հետեւողական ջանքերուն շնորհիւ, որուն եւս մէկ անգամ կը յայտնենք Հայ Եկեղեցւոյ եւ մեր ժողովուրդին երախտագիտութիւնը, նաեւ՝ Աղբբեջանի հսկողութեան տակ անցած տարածքներուն մէջ հայկական հոգեւոր ժառանգութեան պահպանութեան խնդրին մէջ անոր դրսեւորած յատուկ ուշադրութեան համար: Ձերդ Սրբութիւն, խոր զգացուածութեամբ շնորհակալութիւն կը յայտնենք Ձեր ազնիւ միջնորդութիւններուն եւ խաղաղասիրական ջանքերուն համար, որ ցուցաբերեցիք պատերազմական 44-օրեայ գործողութիւններու ընթացքին: Չափազանց կարեւոր է Ձեր ներդրումը Աղբբեջանի վերահսկողութեան տակ յայտնուած տարածքին 4-րդ դարու հայկական պատմական Դաղիվանքի յետագայ գործունէութեան ապահովման հարցին մէջ:

2020 թ. նոյեմբերի 9-ին Ռուսաստանի, Հայաստանի եւ Աղբբեջանի ղեկավարներու կողմէն ընդունուած յայտարարութեան որպէս արդիւնք, Լեռնային Ղարաբաղի մէջ ռուսական խաղաղասպահ ուժերու տեղակայմամբ նախադրեալներ ստեղծուեցան Արցախի ժողովուրդի անվտանգ կեանքի վերականգնման եւ Արցախի թեմի առաքելութեան ապահով իրականացման համար:

Տարածաշրջանի կայունութեան ու խաղաղութեան հաստատման, անվտանգ եւ ապահով կեանքի երաշխաւորման առումով դարաբաղեան հիմնախնդրի խաղաղ կարգաւորումը այլընտրանք չունի: Սակայն հակառակ խնդիրներու վերջնական հանգուցալուծման ուղղութեամբ հայկական կողմի պատրաստականութեան, ԵԱՀԿ Մինսկի խումբի համանախագահող երկիրներու բոլոր խաղաղարարական ջանքերուն՝ Աղբբեջանի իշխանութիւններու որդեգրած՝ արժանապատուութիւնը նսեմացնող եւ ռազմատենչ անընդունելի հռետորաբանութեան եւ ոչ կառուցողական ու վերջնագրային քաղաքականութեան պատճառով տարածաշրջանի իրավիճակը կը շարունակուի մտահոգիչ մնալ եւ լարուած:

Հետեւաբար, ինչպէ՞ս կարող է որ դարաբաղեան հակամարտութիւնը կարգաւորուի,

- քանի դեռ Աղբբեջանը դարաբաղեան հիմնախնդրի հանգուցալուծման հարցին մէջ կը շարունակէ առաջնորդուիլ ուժի կիրառման սկզբունքով եւ ծաւալապաշտական ձգտումներով:

- քանի դեռ յստակացուած չէ Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակը եւ երաշխաւորուած չէ արցախահայութեան անկախ կեանքի իրաւունքի իրացումը: Պետական մակարդակով հայատեացութեան քարոզչութիւնը, խաղաղ բնակիչներու նկատմամբ բռնութիւններն ու սպանութիւնները, Պաքուի վկայութիւնն են այն իրողութեան, որ Լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդը երբեք չի կրնար անվտանգ ապրիլ եւ գոյատեւել Աղբբեջանի կազմին մէջ,

- քանի դեռ ազատ չեն արձակուած բոլոր ռազմագերիները, անկախ Աղբբեջանի կողմէն անոնց վերագրուող կարգավիճակէն, որոնց իրական թիւր չէ բացայայտուած: Մեր ունեցած տեղեկութիւններով անազատութեան մէջ գտնուող հայ գերիները յաճախ կ'ենթարկուին նուաստացման եւ խոշտանգումներու, որոշ դէպքերու պարագային նաեւ տանջամահ կ'ըլլան,

- քանի դեռ յայտնի չէ բռնի անհետացումներու գոհ դարձած բազմաթիւ անձանց ճակատագիրը,
- քանի դեռ Աղբբեջանը չէ դադարեցուցած իր ռոտնձգութիւնները ՀՀ պետական սահմանին նկատմամբ եւ ետ չի քաշուիր գրաւեալ տարածքներէն,

- քանի դեռ միջազգային օրէնսդրութեան յարգումով պատշաճ վերաբերմունք չի դրսեւորուիր համաշխարհային նշանակութիւն ունեցող հայկական պատմա-մշակութային ժառանգութեան նկատմամբ, քանի դեռ կ'աւերուին եւ կը պղծուին մեր աղօթատուները եւ չեն դադրիր պատմութիւնը կեղծելու, հայկական վանքերն ու եկեղեցիները իրենց ինքնութենէն զրկելու փորձերը, չի ճանչցուիր անոնց իրաւական պատկանելութիւնը Հայոց Եկեղեցիի Արցախի թեմին եւ Մեր զուակները զրկուած են իրենց սրբավայրերը այցելելու իրաւունքէն:

Հայ ժողովուրդը բոլոր ժամանակներուն մէջ արժեւորած է խաղաղութիւնը եւ ձգտած խաղաղ համակեցութեան հարեւան ժողովուրդներու հետ, մշտապէս յարգել այլոց կրօնական ազատութիւնները եւ մշակութային ինքնութիւնը: Մեր ժողովուրդի խաղաղասիրական ձգտումները կառուցուած են այն համոզման վրայ, որ պատերազմներու մէջ չկան յաղթողներ, կը պարտուին բոլորը, քանի որ կարելի չըլլար յաղթանակ այնտեղ, ուր կը տիրապետէ մարդկային ողբերգութիւնը: Քրիստոնէաներուս Սուրբ

Գիրքը, որու նուիրականությունը չի ժխտուիր նաեւ իսլամ հաւատաւորներու կողմէն, «երկրում խաղաղութեան եւ մարդկանց մէջ համերաշխութեան» (հմմտ. Ղուկ. 2:14) տեսիլքով կ'ոգեշնչէ մարդկությունը:

Տարբերություններու մէջ հանդուրժողականութեան, խաղաղ համակեցութեան ու բարիք ստեղծելու պատգամը կը փոխանցէ մարդկանց նաեւ Իսլամի Սուրբ Գիրք Ղուրանը, երբ կ'արձանագրէ. «ձեզմէ իւրաքանչիւրին որոշակի օրէնքներ եւ ապրելակերպի ծրագիր սահմանեցինք: Եթէ Աստուած կամենար, Ան կարող էր ձեզ բոլորիդ մէկ հասարակութեան վերածել, սակայն (այդպէս չկամեցաւ), որպէսզի ձեզի տուածին համեմատ փորձէ ձեզ: Մրցակցէք ուրեմն բարի գործերով (Սուրաթ «ալ-մաիդա» 5:48):

Պատերազմը չէ ճանապարհը խնդիրներու լուծման, եւ այս պատերազմն ալ իրականութեան մէջ ոչ թէ լուծումներ, այլ նոր ողբերգություններ ծնաւ եւ նոր խնդիրներ յարուցեց: Ռազմական ճանապարհով, զենքի նշանառութեան ներքոյ հնարաւոր չէ խաղաղութիւն կերտել, ռազմագերիներու գործօնի շահարկումով անհնար է համերաշխութեան եւ գործակցութեան հասնիլ եւ պետական մակարդակով հայատեացութեան սերմանումով եւ սպառնալիքներով բանալ հաղորդակցման ուղիները:

Հակառակ առկայ ծանր կացութեան՝ Մենք կը շարունակենք յուսալ, որ պիտի կարողանանք յաղթահարել ծառացած մարտահրաւերները, նաեւ զօրակցութեամբ խաղաղասէր մեր բարեկամ երկրներու եւ մտահոգ միջազգային հանրութեան ու կառոյցներու: Նաեւ յոյս ունինք, որ այս դժուարին իրադրութեան մէջ Ադրբեջանի իշխանությունները ետ կը կանգնին իրենց ծաւալապաշտական նկրտումներէն, որոնք կրնան տարածաշրջանը կանգնեցնել նոր, առաւել լայնամաշտապ պատերազմի առջեւ:

Հոգեւոր առաջնորդներուս աղօթքներն ու ջանքերը այսօր պէտք է հետապնդեն համերաշխութեան ու փոխըմբռնման մթնոլորտ ձեւաւորելու նպատակ, որպէսզի թօթափուի յարուածությունը եւ Բարձրեայր օրինէ մեր կեանքը Իր խաղաղութեամբ, ողորմութեամբ եւ առատ շնորհներով:

Յարգարժան շէյխ-ուլ-իսլամ, կը հաւատանք, որ մեր այս հանդիպումը պիտի արդիւնքներ ապահովէ Ձեր անմիջական միջնորդութեամբ Ադրբեջանի իշխանություններուն մօտ՝ մասնաւորապէս մարդասիրական հարցերու, առկայ հոգեւոր-կրօնական խնդիրներու կարգաւորման եւ մեր ժողովուրդներու կեանքին մէջ խաղաղութեան վերահաստատման:

Կ'աղօթենք աշխարհի խաղաղութեան եւ մեր տարածաշրջանի կեանքի ապահով ու անվտանգ, բնականոն ընթացքի վերականգնման ու առաջընթացին համար: Թող Տէրը օրինէ խաղաղութեան բոլոր ճանապարհները եւ Իր իմաստութեամբ առաջնորդէ մեր ժողովուրդները»:

Քննարկումներու աւարտին, հանդիպման արդիւնքներուն վերաբերեալ Կիրիլ Պատրիարքը հանդէս եկաւ հետեւեալ յայտարարութեամբ.

«Քիչ առաջ աւարտեցինք Ռուսաստանի, Ադրբեջանի և Հայաստանի հոգևոր առաջնորդներու եռակողմ հանդիպումը, որը Ռուս Ուղղափառ եկեղեցւոյ միջնորդութեամբ կազմակերպուող խաղաղութեան ուղղուած բանակցություններու աւելի քան երեսուն տարուայ աւանդոյթի շարունակությունն է:

Շնորհակալ եմ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Երկրորդին և Կովկասի մահմեդականներու վարչութեան նախագահ Շէյխ ուլ-իսլամ Ալլահ շուքիւր Փաշա Զադէին իրարու հետ հանդիպելու պատրաստակամութեան համար և դէմ առ դէմ քննարկելու մեր երկու եղբայրական ժողովուրդները և կրօնական համայնքները յուզող կարևոր հիմնախնդիրները:

Մենք համոզուած ենք, որ մեր կրօնները բացառիկ խաղաղասիրական ներուժ ունին, մանաւանդ այնպիսի նուրբ, զգայուն ոլորտի համար, ինչպիսին էթնիկ փոխյարաբերություններն են: Որքան որ այս հանգրուանին բարդ ըլլան հայ-ադրբեջանական յարաբերությունները, կը կարծենք, որ յատկապէս առ Աստուած հաւատքը և սէրը կրնան օգնել ապաքինելու վերքերը, որոնք բազմամեայ ողբերգական հակամարտութեան ընթացքին յառաջացած են: Այդ չափազանց դժուար ճանապարհ է: Կը պահանջուի հոգևոր իմաստութիւն և հեռատեսութիւն: Կովկասը միշտ ալ հարուստ է եղած ժողովուրդներու, լեզուներու և մշակույթներու բազմազանութեամբ:

Ադրբեջանցի և հայ ժողովուրդներուն համար միասին ապրելէն եւ համատեղ կեցութենէն բացի, այլ ապագայ գոյութիւն չունի: Այսօր յատկապէս կարևոր է վերականգնել իրարու նկատմամբ մարդկանց վստահությունը: Կրկին սորվիլ հարևանը ընդունիլ յարգանքով և փոխօգնութեան պատրաստակամու-

թեամբ: Այդպիսի վերաբերմունքի երաշխիքը յարգանքն է՝ սրբավայրերու, պատմական յուշարձաններու, գերեզմաններու, տարբեր կրօններ դաւանող մարդոց հոգևոր զգացումներու նկատմամբ, հոգատար վերաբերմունք՝ մեռածներու յիշատակին նկատմամբ: Հոգևոր առաջնորդները կոչուած են գործի դնելու իրենց հեղինակութիւնը, որպէսզի ստեղծեն և պաշտպանեն ժողովուրդներու և կրօններու միջև բարի դրացիական յարաբերություններու մթնոլորտ:

Կոչ կ'ընենք յստակացնել անհետ կորածներու ճակատագիրը, նպաստել ռազմագերիներու ազատ արձակման գործնթացին և թոյլ չտալ արգիլուած գէնքի գործածումը, որը սպառնալիք է խաղաղ բնակչութեան կեանքին համար:

Առաջիկային անհրաժեշտ է ամէն կերպ խուսափիլ ատելութեան խօսքէն, հակամարտութեան գօտիներուն մէջ ձեռնպահ մնալ ռազմաշունչ կոչերէն:

Երիտասարդութեան կ'ըսենք չտարուիլ յարձակումներու կոչերուն եւ արմատականութեան, նախ և առաջ փնտռել խաղաղութիւն: Իսկ հոգևոր առաջնորդները պատրաստ են օգտակար քլլալու Ադրբեջանի և Հայաստանի ժողովուրդներու հաշտեցմանը՝ յանուն ներկայ և ապագայ սերունդներուն: Ռուս Ուղղափառ եկեղեցին կ'աղօթէ իրեն բարեկամ երկու ժողովուրդներու հաշտութեան համար և այսուհետև սպաստրաստ է, ըստ ամենայնի, օժանդակել, որպէսզի Հարաւային Կովկասի մէջ կայուն և արդար խաղաղութիւնը թագաւորէ»:

**ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑ
ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆՈՐԱՆՇԱՆԱԿ ԴԵՍՊԱՆԸ**

Հոկտեմբեր 21-ին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Վեհափառը ընդունեց Հայաստանի Հանրապետութեան մօտ Ֆրանսայի դեսպան տիկին Անն Լույոն:

Դեսպանին բարեմաղթելով արդիւնաւոր առաքելութիւն, Վեհափառ Հայրապետը ընդգծեց, որ հայ-ֆրանսական բարեկամական կապերու խորացման մէջ իր ներդրումը ունի նաեւ Ֆրանսայի Հայ համայնքը: Ան Տիկին Լույոյին երախտագիտութիւն յայտնեց Ֆրանսայի, համավարակի ինչպէս նաեւ պատերազմի ու յետպատերազմեայ ծանր օրերուն ընթացքին Հայաստանին եւ հայ ժողովուրդին բերած աջակցութեան համար:

**ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑ
«ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ԵՒ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԸ. ԴԱՄԵՐ, ԱՐԺԵՒՈՐՈՒՄՆԵՐ, ՀԵՌԱՆԿԱՐՆԵՐ»
ԽՈՐԱԳՐՈՎ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԸ**

Հոկտեմբեր 21-ին Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց Հոկտեմբերի 19-ին ՀՀ Գիտութիւններու ազգային ակադեմիայի մէջ մեկնարկուած «Հայաստանը եւ տարածաշրջանը. դասեր, արժեւորումներ, հեռանկարներ» խորագրով միջազգային գիտաժողովի մասնակիցները՝ ուղեկցութեամբ ՀՅԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչ, Հայ Դատի կենտրոնական խորհրդի նախագահ Յակոբ Տեր-Խաչատուրեանի: Գիտաժողովը կայացած էր Մոսկուայի եւ Կարսի դաշնագրերու հարիւրամեակին առիթով:

Ամենայն Հայոց Հայրապետը, ողջունելով հիւրերը, կարեւոր նկատեց նման միջազգային գիտաժողովներու կայացումը: Հայոց Հովուապետը յոյս յայտնեց, որ գիտաժողովին մասնակիցներուն զեկոյցներն ու

քննարկումները իրենց օգտակարությունը կ'ունենան հայ ժողովուրդի պատմության դժուարին այդ ժամանակաշրջանի ուսումնասիրության եւ խնդիրներու արծարծման առումով: Անդրադառնալով մէկ դար առաջ հայրենիքի մէջ տիրող ծանր եւ բարդ իրավիճակին՝ Նորին Սրբութիւնը վստահութեամբ ընդգծեց, որ հայ ժողովուրդը իր հաւատքին ու լաւատեսութեան շնորհիւ այսօր եւս կը կարողանայ յաղթահարել առկայ բոլոր դժուարութիւններն ու փորձութիւնները՝ կերտելով գալիք սերունդներուն համար ապահով, խաղաղ եւ բարօր երկիր:

Վեհափառը անդրադարձաւ նաեւ վերջերս Հռոմ եւ Մոսկուայ կատարած իր այցելութիւններուն, որոնց ընթացքին արծարծուած են արցախեան պատերազմին հետեւանքով յառաջացած մատահրաւերները եւ մեր ժողովուրդը յուզող խնդիրները, մասնաւորապէս Ադրբեջանի մէջ պահուող գերիներու վերադարձի, ՀՀ սահմաններու նկատմամբ ոտնձգութիւններուն եւ Ադրբեջանի վերահսկողութեան տակ գտնուող տարածքներուն մէջ հայկական հոգեւոր-մշակութային ժառանգութեան պահպանութեան վերաբերեալ հարցեր:

Աւարտին, Հայոց Հայրապետը պատասխանեց գիտաժողովի մասնակիցներու հարցերուն՝ Քոյր Եկեղեցիներուն հետ ձեւաւորուած սերտ գործակցութեան եւ Մայր Աթոռին կողմէ Արցախի հոգեւոր ու պատմամշակութային արժէքներու պահպանութեան ուղղութեամբ տարուող աշխատանքներուն վերաբերեալ:

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆ ԻՐ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ԲԱՐԵՄԱՂԹԱՆՔՆԵՐԸ ՓՈԽԱՆՑԵՑ ՆՈՐԸՆՏԱՅ ՍԱՐԿԱՒԱԳՆԵՐՈՒՆ

Հոկտեմբեր 25-ին Վեհափառը ընդունեց հոկտեմբերի 10-ին Երեւանի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ մայր եկեղեցւոյ մէջ սարկաւազական ձեռնադրութեան արժանացած Գեորգեան հոգեւոր ճեմարանի Զ լսարանի 25 սաները, որոնց տուաւ իր օրհնութիւնը յորդորելովոր իրենց անձնուէր ծառայասիրութեամբ յաւելել Հայոց Եկեղեցու եւ Հայրենիքի պատին ու համբաւը՝ ընդօրինակելով արցախեան 44-օրեայ պատերազմի ընթացքին անսա-կարկ եւ աննահանջ ծառայութիւնն իրականացուցած եկեղեցականներու նուիրումն ու ինքնազոհողութեան բարձր գիտակցութիւնը:

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՎԱՏԻԿԱՆԻ ՓՈԽՊԵՏԱՐՏՈՒՂԱՐԸ

Հոկտեմբերի 28-ին Վեհափառը ընդունեց Էդգար Արք. Պենեայ Պառան եւ անոր պատուիրակութեանը ուղեկցութեամբ՝ Վատիկանի մէջ Հայաստանի դեսպան Կարեն Նազարեանի ու Սուրբ Աթոռի առաքելական նուիրակ արքեպիսկոպոս Ժոզէ Աւելիմու Բետանկուրի: Ողջունելով, Նորին Սրբութիւնը յոյս յայտնեց, որ Սուրբ Աթոռի դիւանագիտական մշտական ներկայացուցչութեան բացումը Երեւանի մէջ Վատիկանի եւ Մայր Աթոռի միջեւ համագործակցութեան նոր հնարաւորութիւններ կը ստեղծէ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՑ ԵՒ ԹԵՄԱԿԱԼ ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐՈՒԹՅՈՒՆԻ ԺՈՂՈՎԻՆ ԿԱՏԱՐԱԾ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՆԸ

Հոկտեմբեր 29-ին Վեհափառ Հայրապետի նախագահությամբ Մայր Աթոռի մեջ գումարուեցաւ հայաստանեան եպիսկոպոսներու եւ թեմակալ Առաջնորդներու ժողով, ուր քննարկուեցան հոգեւոր-ազգային, եկեղեցական, հովուական եւ ներքին կազմակերպչական հարցեր:

Առանձին քննարկման նիւթ դարձան 44-օրեայ պատերազմի հետեւանքներու յաղթահարման ուղղութեամբ Հայ Եկեղեցոյ կողմէն իրականացուող հոգեւոր-խնամատարական գործունէութիւնը, ռազմագերիների վերադարձման, անյայտ կորածներու յայտնաբերման խնդիրները, զոհուածներու աճիւններու նոյնականացման եւ յուղարկատրութեան հետ առնչուող հարցերը:

Անդրադարձ եղաւ նաեւ ՀՀ Ազգային Ժողովին կողմէ «Հայաստանի Հանրապետութեան տօներու եւ յիշատակի օրերու մասին» օրէնքին մէջ Ամանորի եւ Սուրբ Ծննդեան տօներու վերաբերեալ նախաձեռնուած փոփոխութիւնները: Այս կապակցութեամբ ժողովը արձանագրեց.

«Կը կարեւորենք պետական տօնացոյցին մէջ ազգային, հոգեւոր ու պետական տօներու եւ յիշատակի օրերու պատշաճ ներկայացուածութիւնը, որովհետեւ մեր հոգեւոր ու մշակութային արժէքները, ազգային դիմագիծն ու ձգտումները կ'արտայայտուին նաեւ տօներու եւ յիշատակի օրերու խորհուրդներուն մէջ:

Յատկանշական է, որ շատ երկիրներու մէջ, որոնց կարգին՝ Աւստրիան, Ֆրանսան, Գերմանիան, Ռումանիան, Լեհաստանը, Լիթիւանիան եւ հարեւան Վրաստանը, պետական ոչ աշխատանքային օրերու գերակշռող մասը (60-80%)՝ եկեղեցական տօներ են: Մինչդէռ քրիստոնէութիւնը իբրեւ պետական կրօն ընդունած առաջին երկիր Հայաստանի մէջ՝ միայն 19%-ն է եկեղեցական:

Այսու կը դիմենք Ազգային Ժողովի խմբակցութիւններուն՝ Ամանորի ու Սուրբ Ծննդեան տօներու ոչ աշխատանքային օրեր պահպանել նաեւ Յունուարի 5-ը, որպէս Սուրբ Ծննդեան ճրագալոյցի տօնական օր եւ Յունուարի 7-ը, որպէս մեռելոց յիշատակի օր, յատկապէս, երբ արցախեան պատերազմի զոհերու ցարդէն կը մորմոքէ մեր ժողովուրդի սրտին է:

Լուրեր Հայ Համայնքի Բարեկեցության Կեդրոնէն (ՀՀԲԿ)

Վերջապէս դէմ առ դէմ հանդիպումները, յարաբերութիւններու հաստատումը հնարաւոր դարձան երկար ամիսներու սահմանափակումներու աւարտէն ետք: Այս նաեւ կարելիութիւն ստեղծեց նշանակալից համաձայնագիրի մը ստորագրութեան:

Ժողով Սուրբ Երրորդութիւն (ՍԵ) Եկեղեցոյ Ծխական Խորհուրդին (ԾԽ) հետ –

Պետական նպաստներու դիմումներուն ստացումը դրական պատասխաններէն ետք, ՀՀԲԿ-ի խնամակալութիւնը արդիւնաբեր խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ ՍԵ եկեղեցոյ ԾԽի ներկայացուցիչներուն հետ ընդարձակելու համար իր հանրային գօրակցութեան աշխատանքները:

22 Հոկտեմբերին ՍԵ եկեղեցոյ ԾԽի ատենապետ Պրն Մարգար Մկրտիչեանն ու փոխատենապետ Տիկին Լալա Կարապետեանը, Առաջնորդարանին մէջ, հանդիպում մը ունեցան Թեմական Խորհուրդի փոխատենապետ եւ ՀՀԲԿի խորհրդատու Պրն Ստեփան Գրգեաշարեանի, ՀՀԲԿի խնամակալ մարմնի անդամներ Տիկնայք՝ Հերմինէ Փարթամեանի (ատենապետուհի), Զեփիռ Մուրատեանի եւ ՀՀԲԿի համայնքային աշխատանքներու համադրող Երեցկին Յասմիկ Համբարձումեանի հետ, ուր նոր համաձայնութիւն մը ստորագրուեցաւ արեւմտեան Սիտնիի մէջ ծառայութեանց համար:

ՀՀԲԿի խնամակալ մարմինը եւ պաշտօնէութիւնը կը հանդիպին Սուրբ Յարութիւն (ՍՅ) եկեղեցոյ մէջ

Երեք ամիս Զումի միջոցով հանդիպումներէ ետք, 25 Հոկտեմբերին, դէմ առ դէմ հանդիպում մը տեղի ունեցաւ ՍՅ եկեղեցոյ Էտկարեան սրահին մէջ ՀՀԲԿի խնամակալներու եւ պաշտօնէութեան միջեւ: Ժողովին նախագահեց Բարձրաշնորհ Տէր Հայկազուն Արքեպիսկոպոս Նաճարեան ատենապետութեամբ նորանշանակ ատենապետուհի Տիկին Հերմինէ Փարթամեանի, ուր արծարծուեցաւ ապագայ խոստմնալից ընդլայնումը ծառայութեանց եւ ծրագիրներու նիւթը: ՀՀԲԿի գրասենեակը բաց է եւ երկար սպասում ծառայութիւնը պիտի սկսի 1 Նոյեմբերին:

Ծիական Լուրեր

ՈՒԷՆՈՒԸՐԹՎԻԼ - ՍԻՏՆԻ

ՀԵՇՄ Սուրբ Երրորդություն Եկեղեցի Հայ Եկեղեցույ Երիտասարդական Միություն

Սուրբ Երրորդություն Եկեղեցույ ՀԵՇՄը
Կազմակերպեց առցանց դասախոսություն, նիւթ՝

«Երուսաղեմի Հայոց Պատմությունը Անցեալէն

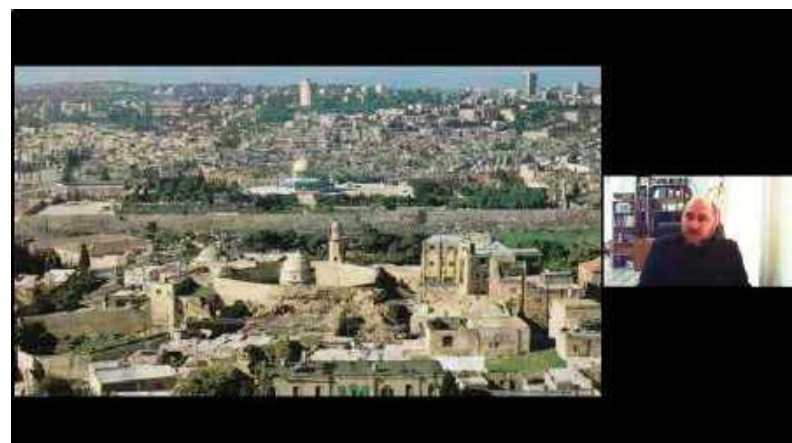
Մինչև և Ներկան»

Երուսաղեմի Պատրիարքութեան միաբան Հոգեշնորհ Տէր Տիրան Վարդապետ Յակոբեան պատիւ շնորհեց Սուրբ Երրորդություն Եկեղեցույ Հայ Եկեղեցույ Երիտասարդական Միութեան (ՀԵՇՄ) զինք առցանց հիւրընկալելու՝ տալու համար դասախոսություն մը Սուրբ Երկրի Հայոց պատմութեան մասին: Հայր Սուրբը պատասխանեց մասնակիցներու բազմաթիւ հարցումներուն: Երիտասարդութեան համար խիստ քաջալերական այս ձեռնարկը յաջող էր եւ մասնակիցներու թիւին եւ ստեղծած հետաքրքրութեան տեսակէտէն: Ձեռնարկը նախատեսուած էր նախքան մեկուսացումներու սկիզբը:

Տարեսկիզբին, երբ Արար-Իսրայելեան խլրտումներ գոյություն ունէին, ՀԵՇՄի խմբակը մտածած էր Սուրբ Երկրի հայութեան պատմութեան եւ անոր այնտեղ ներկայութեան մասին նիւթ մը ներկայացնելու: Այդ փափաքը առաւել եւս աւելցաւ երբ տեղեկացանք Հայ Եկեղեցականներու եւ Հրեայ Ուղղափառ Բնակիչներու միջեւ ծագած անհանդարտութեան մասին: Մեր խմբակէն անդամներ սկսան ուսումնասիրել Երուսաղեմի Հայոց պատմությունը, իմանալու համար թէ ինչ էր մեր դիրքը եւ ինչպիսի գործունէություն տարած էր Հայ ժողովուրդը մեր հաւատքի ամենէն կարեւոր կեդրոնին մէջ: Մեծ դասը որ ստրվեցանք այն էր, որ տակաւին որքան ստրվելիք բան կար Երուսաղեմի մասին, ուր իրադարձություններով լեցուն հայոց հարուստ պատմություն գոյություն ունէր: Հետեւաբար, որպէս երիտասարդներու խմբակ, յարմար նկատեցինք կազմակերպել ձեռնարկ մը, տեղեկացնելու եւ կարծիքներու փոխանակման առիթ ստեղծելու միտումով: Փոխ ատենապետուհի եւ ձեռնարկի հանդիսավարուհի Մարիամ Մելքոնեանց հետեւեալ վկայությունը կու տայ թէ ինչու առաջարկեց եւ ապա ղեկավարեց այս ձեռնարկը.

«Աշխարհի մէջ անկիւն մը չկայ առանց հայկական հետքի: Այս իրականությունը յատկապէս ի գորտու է Երուսաղեմի պարագային, ուր հայ համայնքը դարաւոր, էական ներկայություն եղած է եւ որ կը սկսի Տիգրան Մեծի ժամանակներէն: Երբ ես առաջին անգամ Իսրայել եւ Արեւմտեան Ափ այցելեցի զատկական ուխտագնացութեան մը առիթով, խոր յուզում ապրեցայ: Որքան որ կարդացած էի Հայկական Թաղամասին եւ Երուսաղեմի Հայոց Պատրիարքարանի մասին, սակայն պատմական

վայրերը եւ Հայ համայնքը զիս տարին երեւակայութենէս շատ անդին: Անկեղծ ասած, շատ պիտի փափաքէի որ այլ Հայ երիտասարդներ նաեւ ստրվէին այս հարուստ պատմությունը, ոչ միայն ազգային հպարտութեան համար բայց որովհետեւ ան անբաժան մասնիկ է Հայու Քրիստոնէայ պատկանելիութեան»:

«Հայր Տիրանին առաջին անգամ հանդիպեցայ Բեթղեհեմի Հայ հոգեւորականներու բնակավայրին՝ Օննդեան Տաճարի վերնա-յարկը: Մեր խօսակցությունը մեծ տպաւո-

րություն թողոց վրաս: Հայր Տիրան մեծ տենչանք ունէր յարաբերություն ստեղծելու երիտասարդութեան հետ, զոր յարատեւ կ'անուանէր՝ «մեր ապագան»: Անոր նպատակն էր երիտասարդությունը տեղեկացնել

այն անքակտելի կապին մասին, որ գոյություն ունի մեր եկեղեցույ եւ մեր ժողովուրդի պատմութեան միջեւ: Այս պատճառով, երբ այս դասախօսութեան մասին առաջին անգամ սկսայ մտածել, ինքնաբերաբար Հայր Տիրանը մտքէս անցաւ: Կարելոր էր որ մեր ակնդիրները լսէին այս պատմութիւնը Հայր Տիրանի նման անձէ մը, որ իր կեանքին ու ծառայութեան մեծ մասը անցուցած է Երուսաղէմի մէջ: Մեծ էր խանդավառութիւնս երբ ան ընդունեց մեր հիւր դասախօսը ըլլալ: Ան այս ձեռնարկին զօրակցեցաւ առաջին իսկ օրէն»:

Ձեռնարկը ծրագրելն ու գովազդելը տեւեցին մօտաւորապէս երկու ամիս: Մեր առաջին ձեռնարկը ըլլալով պէտք էր լրջօրէն քննարկելիք եւ որոշելիք թէ ճիշդ ինչ կ'ուզէինք յաջողցնել: Հարցեր էին, թէ արդեօք ինչ պիտի ըլլար Հայր Տիրանի մօտեցումը այս ձեռնարկին, ինչպէ՞ս պիտի վարէինք հանդիսութիւնը, ձեռնարկը ինչպէ՞ս պիտի գովազդէինք հայկական աւելի լայն շրջանակներուն մէջ: Զումի միջոցաւ կանոնաւորապէս հանդիպեցանք, նաեւ ճշդեցինք մեր նպատակը եւ ծրագրեցինք ընդհանուր հանդիպում մեր բոլոր անդամներուն հետ, որոնց մեծարժէք խորհուրդները մեր վարչութեան անդամներու առնելիք որոշումներուն մեծապէս օժանդակեցին:

Հաստատ գիտէինք որ այս դասախօսութեան բովանդակութիւնը եւ վերնագիրը խանդավառութիւն պէտք էր ստեղծէին մեր համայնքի անդամներուն մէջ հետեւաբար ներկայացման ու հրամցնելու ձեւը կարելոր էին յաջողութեան համար: Մենք կը յուսայինք ունենալ 30 մասնակիցներ, ուստի պէտք էր ռազմավարութիւն որդեգրէինք հասնելու հայկական այլ շրջանակներու ի մասնաւորի հայկական երիտասարդական համախմբումներու: Մենք կարողացանք հասնիլ Հայ Երիտասարդաց Դաշնակցութեան, Հայ Ուսանողական Միութեան, ՀԵԵՄ Միտնի եւ ՀԲԸՄի երիտասարդաց մասնաճիւղին: Այս միութիւնները օգնեցին մեզի գովազդելու ձեռնարկը, որուն համար կը յայտնենք մեր խորին շնորհակալութիւնը: Նաեւ գովազդեցինք հանրային ցանցերու մէջ, 18 գովազդ գետեղեցինք մեր ՖՊի եւ Ինսթակրամի էջերուն մէջ, ինչպէս նաեւ Հայ Ուսանողներու Միութեան եւ ՀԵԵՄ Միտնիի էջերուն մէջ: Գովազդը իր յաջող արդիւնքը տուաւ եւ ունեցանք 50 մասնակցութիւն:

Ձեռնարկը տեւեց երկու ժամ, որուն 45 վայրկեանը յատկացուած էր դասախօսութեան իսկ մնացեալ ժամանակը՝ բացման ու փակման խօսքերու եւ հարցում-պատասխաններու: Հայր Տիրան սպառնալիք բացատրութիւն տուաւ Երուսաղէմի Հայոց պատմութեան մասին յատկապէս նշելով պատմութիւն մը, որ կ'երթայ մինչեւ հին ժամանակներ: Մեր վարչութեան անդամները օժանդակեցին հանդիսավարութեան աշխատանքին իսկ մասնակիցները հանդէս եկան բազմաթիւ հարցումներով: Ընդհանրապէս յաջող ձեռնարկ էր որ մեզ կը քաջալերէ նմանօրինակ ձեռնարկ մը կազմակերպելու ի մօտոյ:

ՀԵԵՄ իր երախտագիտութիւնը կը յայտնէ Հայր Տիրանին եւ մեր համայնքին: Յուսով ենք որ մեր երիտասարդութեան հետ կապի մէջ կը մնանք եւ անոնց հետ կը բաժնենք մեր գիտելիքները մեր հաւատքին, պատմութեան եւ մշակոյթին մասին: Մեր նախատեսութիւնները ճիշտ դուրս եկան մեր համայնքի դրական կեցուածքին կապակցութեամբ, ինչ որ կ'ապացուցէ մեր բոլորին ամուր կապը մեր արմատներուն եւ մեր յանձնառութեանց: Երբ հարց տրուեցաւ Մարիամին ձեռնարկին յաջողութեան մասին անոր պատասխանն էր՝ « Հայր Տիրանը եւ մեր խումբը երախտապարտ ենք որ կարողացանք ի գործ դնել այս ձեռնարկին հիմնական նպատակը, որն է ընտելացնել Աւստրալիայի երիտասարդութիւնը Երուսաղէմի Հայոց բարձրարժէք պատմութեան: Մենք անհամբեր կը սպասենք յաջորդ դասախօսութեան, որ պիտի ըլլայ Սուրբ Երկրի Հայ եկեղեցիներուն մասին»:

Ըաֆֆի Մարգարեան

Օրլանտ Նոր Զելանտա

Կիրակի 17 Հոկտեմբերի առաւօտուն Հայ համայնքը չկարողացաւ իր հաւաքատեղին յաճախել Պսակաձեւ Ժահրի պատճառած սահմանափակման պատճառաւ, որ սկսաւ 18 Օգոստոսին: Նոր Զելանտայի Հայկական Միութեան վարչութիւնը մտածած էր համայնքը հաւաքել այլապէս: Կազմակերպած էր Ընդհանուր Զարգացման Մրցում, համադրելով 32 հարցումներ Հայ կեանքին եւ հայոց պատմութեան վերաբերող: Այս ձեռնարկին ուղեղը Տիկին Արեւիկ Ստեփանեան-Ֆորսոն էր: Տիկինը ոչ միայն հարցումներ պատրաստած էր, այլ նաեւ իւրաքանչիւր հարցումի պատասխանը ստուգել է ետք ան կը ներկայացնէր կարճ տեսանիւթ մը կապուած այդ եւ անոր յարակից նիւթերու , այդպիսով ձեռնարկը կը դառնար առաւել դաստիարակիչ: Օրինակներ յիշելով՝ ATM հնարող Լուտեր Սիմոնեան հայուն մասին հարցումի պատասխանէն ետք Տիկին Արեւիկ տեսանիւթ մը կը ներկայացնէր մեր պատասխաններուն վրայ Հայ գիտարարներու մասին: Ամէն հարցումի ետին Տիկին Արեւիկ նկատի առած էր ազգային հպարտութիւն ներշնչելու հանգամանքը, որը խիստ գնահատելի է:

Ge'ez script		Armenian letters		
letter	sound	intentional font	handwritten	sound
Ա	/a/	Ա	Ա	/a/
Բ	/b/	Բ	Բ	/b/
Գ	/g/	Գ	Գ	/g/
Դ	/d/	Դ	Դ	/d/
Ե	/e/	Ե	Ե	/e/
Ն	/n/	Ն	Ն	/n/
Ը	/dʒ/	Ճ	Ճ	/dʒ/
Տ	/t/	Տ	Տ	/t/
Թ	/tʰ/	Թ	Թ	/tʰ/
Կ	/k/	Կ	Կ	/k/
Խ	/x/	Խ	Խ	/x/
Պ	/p/	Պ	Պ	/p/
Փ	/b/	Փ	Փ	/b/

Մրցումին մասնակցեցան 11 անձեր, որոնցմէ 4ը՝ երիտասարդներ: Առաջնութեան արժանապէս տիրացաւ Տիկին Սալբի Ելլտըզեան: Գործածուած ծրագիրն էր Kahoot.it:

Թղթակից

ԲՉ. 18 Հոկտեմբեր – Նոր Զելանտահայ 5 բժիշկներ եւ մէկ դեղագործուհի կոչ մը ուղղեցին Նոր Զելանտահայերուն քաջալերելով Պսակաձեւ Ժահրի դէմ անոնց պատուաստումը եւ իրենք զիրենք տրամադրելով համայնքի բոլոր զաւակներուն բժշկական կամ առողջապահական խորհրդակցութեանց համար, մանաւանդ այն հայրենակիցներուն, որոնք ֆիզիքական կամ առողջապահական յատուկ պարագաներու մէջ կը գտնուին, որոնք արգելք կը հանդիսանան իրենց պատուաստումին:

Փարոսի խմբագրութիւնը օրինակ մը ստացած է այդ երկլեզու կոչէն ուղարկուած Նոր Զելանտայի Հայկական Միութեան վարչութենէն: (Կոչը կարդալ այս յղումին միջոցաւ Facebook page of the Armenian Society of New Zealand <https://www.facebook.com/Armenian-Society-of-New-Zealand-185652608152829>):

Խմբագրութիւնս կը գնահատէ խղճամիտ եւ ծառայասէր հինգ բժիշկները եւ դեղագործուհին յանձինս՝ Տոքթ. Իվէթ Քէլլիի, Տոքթ. Սալին Նոթինկհամի, Տոքթ. Զաւէն Փանոսեանի, Տոքթ. Մազէն Շաշայի, Տոքթ. Սոսէր Միմոնեանի եւ Դեղագործուհի Թանիա Իսկէնտէրեանի, իրենց վեհանձն նախաձեռնութեան համար:

Հարցազրոյց Պրն Զաւէն Պոյաճեանի Հետ – Փրրթ – Աւստրալիա

Փարոսի խմբագրութիւնը առցանց հարցազրոյց մը կատարեց Փրրթի ժրագան, 27ամեայ երիտասարդ Հայ բժիշկ՝ Տորթ. Զաւէն Պոյաճեանի հետ: Հարցազրոյցը կատարուեցաւ Հայերէն լեզուով, հակառակ անոր որ Տորթորը Փրրթ ծնած, Հայ հօր եւ Իտալացի մօր զաւակ է եւ հայկական դպրոց չէ յաճախած: Թէ ինչպէ՞ս: Մանրամասնութիւնները՝ հարցազրոյցին մէջ:

(Խմբ.)

Փարոս (Փ) – Բարեւ ձեզ Պարոն Զաւէն: Նախքան հարցազրոյցի հարցումներուն անցնիլը արդեօ՞ք կրնայիք դուք ձեզ ներկայացնել մեր ընթերցողներուն:

Տորթ. Զաւէն (ՏԶ) – Բարեւ ձեզ եւ ողջոյն Փարոսի ընթերցողներուն: 27 տարեկան եմ, ծնած եմ Փրրթ, Հայրս Եթովպահայ է իսկ մայրս՝ Իտալուհի, որ նաեւ Փրրթ ծնած է: Մեծ ծնողներս՝ Տօրթ Եօցի եւ Զէյթունցի: Նոր վկայեալ բժիշկ եմ, այժմ հիւանդանոցի մէջ կ'աշխատիմ: Գալ տարուրնէ պիտի շարունակեմ ուսումս, 5 տարի, մասնագիտանալու համար հոգեբուժութեան մէջ: Մի քանի տարիէ ի վեր Հայ Դատի Յանձնախումբի Փրրթի մասնաճիւղին նախագահն եմ: Անդամ եմ միջազգային Society of Creative Anachronism-ին, որ պատմութեամբ հետաքրքրուողներու խումբ մըն է եւ որ կ'ուսումնասիրէ Միջնադարու եւրոպական մշակոյթներն ու պատմութիւնը մինչեւ 17րդ դար: Ես երկու նիւթ կ'ուսումնասիրեմ հիմա, մին՝ Արտաշէսեան Հայաստանը եւ երկրորդ՝ 17րդ դարուն Օսմանեան Արեւմտահայաստանը: Պատմութեան վերաբերեալ գրութիւններ կը պատրաստեմ, հոպիներէս մին տարազներ կարել է իսկ սիրած մարզանքս սուսերամարտն է (fencing):

Փ - Ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ այսքան լաւ Հայերէնի կը տիրապետէք:

ՏԶ – Կրնա՞մ այդ մասին անելի ուշ խօսիլ:

Փ – Այդ պարագային մեր ընթերցողները ծանօթացնենք Փրրթի Հայ գաղութին մասին:

ՏԶ – Միրով: Կ'ըսուի թէ առաջին Հայերը Փրրթ եկած են 1966-ին: Մեծ հայրս ու մեծ մայրս Լիբանանէն գաղթեցին 1976-ին: Այդ 10 տարուան ընթացքին ընդհանրապէս Փրրթ գաղթող Հայերը եկած են Պարսկաստանէն, Հնդկաստանէն, Լիբանանէն եւ Սուրիայէն: Կը կազմակերպուին հաւաքոյթներ իսկ 1976-ին կը մատուցուի առաջին Պատարագը: 1982-ին կը կազմուի Արեւմտեան Աւստրալիոյ Հայկական Միութիւնը (Armenian Association of West Australia), որ կը գործէ 15 տարի: 1982-ին, մեծ մայրիկս՝ Շուշանը կը բանայ առաջին շաբաթօրեայ դպրոցը: 20 տարի առաջ գոցուեցաւ դպրոցը աշակերտներու չգոյութեան պատճառով: Մեծ մայրս նաեւ 13 տարի կը վարէ Միութեան աստենադպրութիւնը: Խումբ մը ծնողներու հետ մի քանի տարիէ ի վեր ունինք շաբաթօրեայ վարժարան մը: Պաշտօնական միակ հաստատութիւնը Հայ Դատի Յանձնախումբն է:

Փ – Պրն Վազգէն Մավլեանը գործունեա՞յ է:

ՏԶ – Այո, ան տակաւին կը հրատարակէ Շաբաթօրեայ Նամականի թերթը եւ կը զբաղի եկեղեցական հարցերով, յատկապէս Պատարագներու կազմակերպումով:

Փ – Հայութիւնը բաւական կազմակերպուած կը թուի աչքիս: Ի՞նչ թիւ կը ներկայացնէ Հայ համայնքը, ինչո՞վ կը զբաղին:

ՏԶ – Ինչպէս ըսի Հայ Դատի Յանձնախումբը միակ պաշտօնական յանձնախումբն է որ գոյութիւն ունի: Ադիլ դուրս, Հայ ընտանիքներ, քով քովի գալով, կ'որոշեն թէ ինչ հաւաքոյթ պիտի կազմակերպեն: Առիթներով կը հաւաքուինք մէկ կամ երկու ամիսը անգամ մը: Երբ երեք տարի առաջ փոքր խումբով սկսանք Հայ Դատի աշխատանքներուն, հարց տուինք համայնքի անդամներուն թէ ինչը կարելոր կը նկատէին որպէս աշխատանք: Ըսին՝ դպրոց եւ ստով սկսանք անցեալ Փետրուարին: Եւ ահա, երկու ամիս ետք Քորոնան եկաւ եւ կանգ առինք մինչեւ մի քանի ամիս առաջ: Մի քանի աշխուժ ուսուցչուհիներ ունինք ինչպէս Տիկին Լենան Հալպէն, որ Շաբաթ կէսօրէ ետքերը 1 ժամ Հայերէն կը դասաւանդէ, Տիկին Լօրան Արժանթինէն, որ 1 ժամ պար կը սորվեցնէ 10 աշակերտներու, որոնք դպրոցի աշակերտներու թիւը կը կազմեն: Ընտանիքներուն համար ալ հանդիպման վայր է, սուրճ կը խմեն միասին, նարտի կը խաղան, կ'ուրախանան:

2016ի մարդահամարով 600 Հայ կ'ապրի Փըրթի մէջ: Աշխուժ Հայերը 100-ի շուրջ են, մեր հաւաքոյթներուն 70-ի շուրջ մարդ կը հաւաքուի: Հայութիւնը ցրուած է Փըրթի մէջ: Համայնքի անդամները տարբեր ժամանակներու եկած են եւ հաստատուած տարբեր արուարձաններ: Վերջին 20 տարիներուն ընդհանրապէս Հայաստանէն, Պարսկաստանէն եւ Եւրոպայէն գաղթած են Հայերը: Դպրոցն ու Եկեղեցին St Patricks Anglican Churchի համալիրին մէջ են, կեդրոնական թաղամասի մէջ ըլլալով, մեծամասնութեան համար մատչելի են: Նոր եւ երիտասարդ ընտանիքներ, մանաւանդ Հայաստանէն, կը փոխադրուին, հետեւաբար կը կարծենք որ կամաց կամաց դպրոցի աշակերտներուն թիւը պիտի աւելնայ: Մակայն կամաց կամաց նաեւ Արեւելահայերէնը պիտի փոխարինէ Արեւմտահայերէնը, որովհետեւ Պարսկաստանէն եւ Հայաստանէն գաղթողները աւելի մեծ թիւ կը ներկայացնեն:

Փ – Հայաստանի հետ կապ ունի՞ք

ՏԶ – Այո, բնականաբար: Նախ որ գաղթողներ ունինք Հայաստանէն, ապա, Հայաստանի եւ Արցախի մէջ պատահածները մեզ աւելիով կը մօտեցնեն Հայաստանին: Առ այդ անցեալ Հոկտեմբերին, այստեղի Հայ Դատի Յանձնախումբին կազմակերպութեամբ, ցոյց կազմակերպեցինք յօգուտ Արցախի, նաեւ Թէլթօն: Դրամ կը հաւաքենք եւ կը յատկացնենք Ամերիկեան հաստատութեան մը, որ կը կոչուի Society for Orphan Armenians Relief (SOAR) եւ որ Փըրթի մէջ գրասենեակ ունի:

Փ – Հայ Դատի Յանձնախումբը ուրիշ ի՞նչ գործունէութիւն ունի

ՏԶ – Փըրթի Աւստրալացիները մեծ մասով չեն հետաքրքրուած Հայերով: Հետեւաբար քաղաքական մեծ աշխատանք չենք տանիր սակայն որեւէ առիթ չենք փախցնէր աշխատանք տանելու ի նպաստ Հայութեան եւ իր դատին: Անձնապէս կը կարծեմ թէ հիմա պէտք է աշխատիլ համայնքը զօրացնելու վրայ եւ դպրոցը առաջին քայլն է: Երբ զօրաւոր համայնք ըլլաս այն ատեն է որ դուն քու վրադ ուշադրութիւն կրնաս հրաւիրել:

Քիչ առաջ հարցուցիք թէ ինչով կը զբաղին Հայերը, քիչ մը ամէն բանով, ուսուցիչ, բժիշկ, ոսկերիչ, ատամնաբուժ, երկրաչափ եւ այլն: Դժբախտաբար հայկական ճաշարան չկայ, թէւ Աւստրալացիք սկսած են էքզոթիկ ճաշերով հետաքրքրուիլ եւ Լիբանանեան ճաշարաններու թիւը աւելցած է:

Նաեւ ըսեմ որ Պատարագները շատ կարելոր են, որովհետեւ անոնք ժողովուրդի բոլոր խաւերը իրարու մօտ կը բերեն: Որքան լաւ կ'ըլլար եթէ կարելի ըլլար երկու անգամ Պատարագ կազմակերպել: Երկու տարիէ ի վեր չէ եղած Քովիտի պատճառով: Յուսանք Առաջնորդարանը նկատի կ'առնէ այդ: Վազգէն Մավլեանին հետ կը խօսիմ այդ մասին եւ ես ալ իրեն կ'օգնեմ որ կազմակերպուին:

Փ – Առաջին հարցումիս չպատասխանեցիք եւ ըսիք՝ յետոյ պիտի ըսէք:

ՏԶ – Այո: Ես ծնած եմ Փըրթ, փոքր քաղաք, հազարաւոր քիլոմէթրեր հեռու ոչ միայն Հայաստանէն այլ ամէն տեղէ: Այսպիսի շրջանակներու մէջ կա՛մ մէջդ արիւնդ աւելի կ'եռայ եւ Հայու զգացումդ կ'աւելնայ եւ կա՛մ հոսանքին հետ կ'երթաս: Իմ ընտանիքիս մէջ զօրաւոր եղած է եւ է հայկականութիւնը: Երբ երեխայ էի եւ դպրոցէն տուն կու գայի, մեծ մայրս՝ Շուշանը, քովը կէս ժամ կը նստեցնէր զիս եւ ինձի մէկ

նախադասութեամբ գրել կու տար թէ այդ օր ինչ ըրած էի դպրոցը: Եւ ես Հայերէնով կը գրէի: Անշուշտ հետո Հայերէն կը խօսէին տան մէջ: Ես Հայ մնացի, կը գրեմ, կը կարդամ եւ կը խօսիմ Հայերէն: Ձեզի իմէլներս Հայերէնով կը գրեմ: Մեծ մայրիկիս կը պարտիմ: Ես կը հաւատամ որ նոյնիսկ փոքր համայնքով կրնաս զօրաւոր համայնք կազմել միասին աշխատելով: Մեծ մաման մինակը կատարած է այս աշխատանքը, որովհետեւ հաւատացած է ըրածին, հիմա, այսօրուան կարելիութիւններով, ամէն ինչ հնարաւոր է ընել: Ստացած ենք ձեր Թարգմանչացի առցանց տօնակատարութեան հրաւերը եւ պիտի մասնակցինք ու տեսնենք թէ որպէս ուսուցիչ ինչ կրնանք օգտուիլ Պարոն Զօրեանի դասախօսութենէն:

Փ – Ծնորհակալութիւն Պրն Զաւէն: Շատ ուրախ եմ եւ հպարտ ձեր նման երիտասարդի մը հետ ծանօթանալուս համար: Առաջնորդարանը ձեր տրամադրութեան տակ է, խնդրեցէք եւ մենք գործնապէս զօրաւիզ կը կանգնինք ձեզի:

Հարցազրոյցը վարեց Նշան Պասմաճեան

Սիրելի Հայրենակիցներ,
Հետեւեալ յայտարարութիւնը
ստացած ենք Աւստրալիոյ Հայաստան
Համահայկական Հիմնադրանէն

Dear Readers,
We received the following
announcement from the
Hayastan All-Armenian Fund

Announcement

**Hayastan All Armenian Fund Australia Transferred to Hayastan
All Armenian Fund Armenia From 01/01/2020 to 30/09/2021**

Total of 2,714.435.00 AUD

Including **957.087.00** AU Dollar Telethon donation to Himnadram organized by The Office of Representative of Artsakh in Australia .

Thank you to all donors

All donations transferred to Himnadram for housing project for displaced families from Shushi and Hadrut, whole day school project, installation of water supply and irrigation.

We invite and encourage you all to generously continue your donation and bring your heartfelt help to our brothers and sisters in Artsakh and Armenia.
Please continue your donation for this sacred cause to Himnadram .

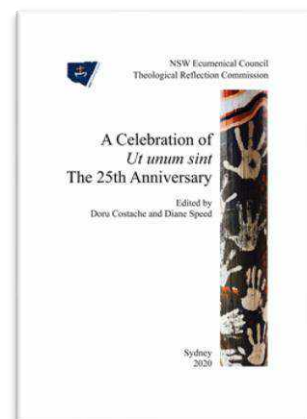
Hayastan All Armenian Fund Australia
National Bank of Australia BSB:082- 201 Acc.No 63- 893- 6107

DIOCESAN NEWS

Saturday 9 October – The Primate His Eminence Archbishop Haigazoun Najarian, with Deacon Nishan Basmajian, participated in the online conference, organised by the NSW Ecumenical Council (NSWEC) Theological Reflection Commission. The topic was “A Celebration of *Ut unum sint* The 25th Anniversary” edited by Divinity College Professor Dianne Speed and Roman Catholic Church Reverend Father Doru Costache. ‘*Ut unum sint*’ translates to “*That they all may be one*”, attributed to well-known 1995 publication of His Holiness John Paul II. It reflects the Roman Catholic Church stance on ecumenism, the positive results of dialogue, and the current standing. It also examines the unity and reforms relating to relations with orthodox churches; identifies the achievements and matters to be addressed by the Catholic Pope in relation to the ecumenical movement and dialogue, inviting all Christians to work toward Christian unity.

Taking into account this general topic and the publication of the book, following the opening address of Reverend Dr Ray Williamson, the book’s author invited the six speakers to present their topics. Deep analytical addresses were delivered by NSWEC President Myung Hwa Park, Catholic priest Father Claude Mostowick (President of the Ministries of the Sacred Heart and Pax Christi Australia), Mr Douglas Hewitt (NSWEC member in Newcastle Pitt Street Uniting Church, Reverend Dr Josephine Inkpin of the Anglican Church, St Mark’s Darling Point Anglican Church Reverend Dr Michael Jensen and Brooke Prentis, an aboriginal Christian leader and spokesperson for *Common Grace*. This last speaker emphasised the existence of polarisation and division which still impact aboriginal communities and invited each of the participants “come and sit with us and you will understand us”. We would remind our readers that five years ago, Archbishop Najarian and Deacon Basmajian visited the small town of Lajamanu in the Northern Territory, spending three days with the local Aboriginals. Archbishop Najarian raised prayers in their local church, participated in one of their festivals and at the close, the tribal leader publicly acknowledged the Armenian Genocide and in turn, the Archbishop reflected on the persecutions, injustices and killings faced by the aboriginal people, upon which a public statement to that effect was released. Mrs Prentis who was unaware of this news, was surprised as were the other committee members. This well organised and impressive conference was a stimulus for similar events to be held every six months.

Sunday 10 October – In the Holy Resurrection Church, Archpriest Reverend Father Bartevo Karakashian celebrated Holy Mass on the occasion of Tarkmanchatz. The thought provoking sermon was delivered by His Eminence Archbishop Haigazoun Najarian. He stated that Armenia was significant in the Holy Bible, recorded in biblical history from the Old Testament beginning from Genesis. There we meet the Euphrates and the Tigris, it is there where the story of the Flood is told, that is where Ararat is mentioned, the anchor of salvation for mankind, from

where life continued. The role of the New Testament could not be denied in the life of Armenians. The Apostles, Thaddeus and Bartholomew were to bring Christianity to Armenia. Further, St Gregory the Illuminator was to see the descent of Christ to establish His cathedral, Holy Etchmiadzin. Also, the Apostles were to teach the Laws to the Armenian people in their Armenian language. It is for this purpose that Mesrob Mashdotz was inspired by God to deliver the Armenian alphabet and to translate the Holy Bible into Armenian. In this way, our culture blossomed, and each church became the citadel of Armenian culture. The walls of cities have fallen and have

been destroyed, however, owing to those letters, those walls and cities by their history are immortal. The Armenian letter is registered everywhere, from the East and throughout Europe.

We respect the memory of the holy translators, as they have been the architects to express and sustain the profile of Armenians, and by the weaving together of our divinely inspired letters, even the Genocide could not extinguish. They gave us the Armenian undying faith and the right to pride in our culture.

On this occasion, Archbishop Najarian congratulated all Armenian teachers of the Saturday Schools, Sunday Schools and weekday schools, who for decades now, have stamped the Armenian alphabet onto the hearts of the growing generations; congratulated the first teachers, Armenian mothers, who sang Armenian songs to their children, read the Holy Bible, taught their children prayer and then entrusted them into the care of the Armenian teacher, to develop, to refine and to grow into mature Armenians. “If we wish our culture to exist and endure, this is what the Armenian mother will continue to do.” Why did Artsakh build schools, cultural centres, churches on the mountains and in the valleys .....so that those mountains and valleys would be Armenian and remain Armenian,” declared Archbishop, and in conclusion, “we will continue to be a God-worshipping, Armenian Christian people into eternity”.

Sunday 10 October – Commencing 2015, by the invitation of the Archbishop, the Armenian teachers of Sydney’s Armenian Schools, and supporters, are invited to Church on the occasion of Tarkmanchatz. Traditionally, Archbishop Najarian celebrates Holy Mass and bestows his blessing upon the teachers, following which they become the luncheon guests of the Diocese in the Edgarian Hall. The Feast of Tarkmanchatz is also the day when Teachers are celebrated. During this gathering, the Armenian teachers have the opportunity to meet and forge new friendships and it is a day for us to tribute them.

It was impossible to hold the above event in 2020 due to the Coronavirus. In 2021, the event was hosted online, and this time, not only Sydney School teachers were invited, but Armenian teachers within the jurisdiction of the Diocese of Australia and New Zealand. Commencing at 3.00p.m., 87 participants took part as the Armenian

anthem played and Archbishop Najarian opened the session with prayer. Chancellor Nishan Basmajian hosted the program and in his opening address, he emphasised that only the Armenian nation had a translators’ Day. In 2017, the United Nations established the International Translation Day to recognise the work of linguists whose translations contribute to dialogue and international peace and security.

“In the blood flowing vein of Armenians is their culture. Furthermore, Tarkmanchatz is the eternal commemoration of its culture

and perpetuity” affirmed Mr Basmajian. “Mesrob Mashdotz’s creation of the Armenian alphabet was not to be framed and adorn our walls or mantelpiece; they are light giving life to the Armenian nation, radiating light on its eternal journey. Language and culture are the essential signs which until the present day, create the Armenian, establish the identity of the Armenian and keep the Armenian, an Armenian. Also, the work of the Holy Translators is continued by the Armenian teacher, an absolute calling of love, creating humane beings, Armenian teachers creating Armenians. We

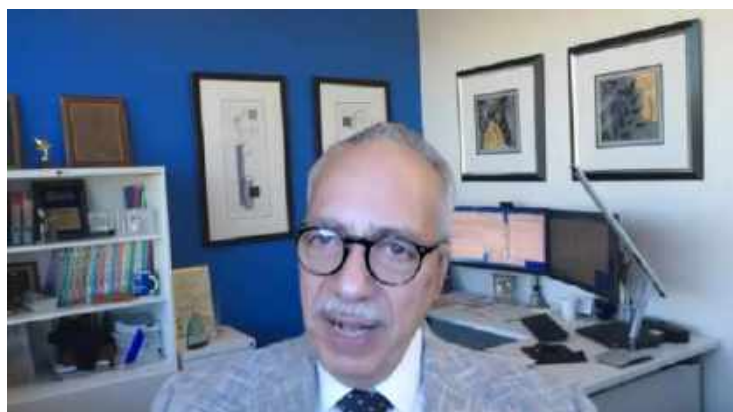
owe the maintenance of the Armenian culture and language to the holy translators and following them, for generations, the Armenian teacher. Armenian teachers are not common professionals they are sacrificial ministers who comprehend their mission. Today's Mashdotz, Sahag Bartev and Nersess the Gracious are Armenian teachers. They are the forgers of the Armenian spiritual and secular mind. We bow before their mission", concluded the MC.

The keynote speaker for the event was Los Angeles based, Dr Yervant Zorian, the topic "Armenian Education and the Virtual World." Following is a brief biography of Dr Zorian.

Dr Zorian is a graduate of the AGBU Lazar Najarian School in Aleppo. He continued his tertiary education in universities of Southern California and Pennsylvania and achieved a PHD in Electrical Engineering from McGill University, Montreal.

Dr Zorian holds 40 US patents, has authored four books, published over 350 refereed papers, and received numerous best paper awards. He received the IEEE Distinguished Services Award for leading the TTTC, the IEEE Meritorious Award for outstanding contributions to EDA, and in 2014, the Republic of Armenia's National Medal of Science. Fellow at Synopsys, President of Synopsys Armenia, the founder of the Armenian Virtual College about remote learning, personal development and the changed reality www.avc-agbu.org He is a board member of the American University in Armenia and since 2008, a member of the AGBU Central Committee.

Loyal to upholding the Zorian family traditions and values, he has done and continues to do important work aimed at preserving the Armenian identity on an international scale to the present day initiating projects including HyeConnect, Armenian Virtual Bridge, Learning Zone, etc.

Dr Zorian explained in detail, the potential for the Armenian Virtual College, in teaching Armenian language, culture (architecture, music and in the near future, Armenian fine arts), Armenian history and Chess. The classes are held in six languages, Armenian (Eastern and Western), English, Russian, French, Spanish and Turkish. He emphasised how crucial it is to preserve the Armenian identity and explained the methods implemented by the online college to achieve this. He used slides and photos to support his views clearly how these online programs

can reach a universal, monumental scale. The opportunities which are possible through the technology of today should be made available, at any price, to benefit our growing generations, and to teach Armenian online to all age groups, Armenian and non-Armenian alike, within school and extracurricular activities. This technology is used today before our very eyes. Dr Zorian conducted this lecture from Silicon Valley, California, joined by his associate in Armenia, Mrs Arpine Tavakalian. The lecture was streamed live to Australia and New Zealand – it has indeed become a small world.

A Q&A segment followed the lecture, with questions by the teachers of the Armenian Saturday and weekday schools and colleges with comprehensive answers provided by Dr Zorian.

The principals of the two Saturday schools in Melbourne expressed their appreciation. Aginian Armenian School Principal Mrs Tamar Chichedjian expressed appreciation to the Primate Archbishop Najarian, Dr Zorian and the organisers, for shedding light on the mind-building crucial work, highlighting the sacrifices and service of the teachers to maintain the Armenian children as Armenians.

"The challenges of new life in the diaspora have been tackled by the Melbourne Armenian community for years, aiming to support the shaping of individuals. In a school, the teaching of Armenian language and disciplines succeed, when parents also play their part, firstly by sending their children to Armenian school, and secondly, by speaking Armenian with them",

stated Mrs Chichedjian. In turn, Melbourne’s Hamazkaine Sahag Mesrob Matevosian School Principal Mr Kevork Krozian expressed his appreciation and asserted the implementation of digital systems within our schools was imperative. “The new systems which are available today, need to be introduced urgently, the internet, social media, various communication platforms, mobile telephones – in terms of an ‘Armenian form’ is vital. The historical generation of Tarkmanchatz fulfilled its mission with honour. Today, there is a crucial need for a New Generation of Tarkmanchatz, with an awareness of the new digital system designs, of which, Dr Zorian is the trailblazer,” concluded Mr Krozian.

Sydney AGBU Alexander Primary School Armenian language teacher and long-time community teacher, Mrs Seta Keoshkerian presented a fitting recorded presentation. Two short videos were played, dedicated to Armenian teachers and from the school’s student body, Sargis Hambardzumyan, Lara Bozikian, Berj Tovmassian, Adeline Kalesdian, Martin Ananian, Chloe Urrriola sang “Our Dear Teachers/Ousoutsichner Sirelli”, as a tribute to Armenian teachers.

At the close of the two and a half hour online event,

Archbishop Najarian conveyed his heartfelt sentiments, and after commending the monumental efforts of Dr Zorian, encouraged the Armenian schools to take advantage of these various programs; 45 schools in the diaspora already benefit from the system, including four students in New Zealand, and in Sydney the AGBU Alex Manoogian Primary School and Hamazkaine Galstaun College. Once again, he praised the merits of Armenian teachers and the importance of the work of Tarkmanchatz continuing. The meeting closed with the Primate’s benediction.

Monday 11 October – The first day of “freedom” after a long period of lockdown marked the date of the periodic Properties Committee meeting, which had continued to be held online over this period. For the first time in four months the Committee held a face to face meeting with Archbishop Najarian presiding at the Diocesan Centre. Discussions covered matters which had been pending.

Monday 18 October – Archbishop Najarian presided over the online, periodic committee meeting of the Australian Branch of the Hayastan All-Armenian Fund.

Sunday 24 October – In the Holy Resurrection Church, Archbishop Najarian conducted a blessing service in an interval during Holy Mass, of two chandeliers, which were donated by Ms Sona Berberian and Mr and Mrs Savash and Talar Bedikian. He blessed the donors, wishing them good health and prosperity.

Monday 25 October – Archbishop Najarian presided over the Armenian Community Welfare Centre committee meeting held in the Diocesan Centre.

Tuesday 26 October – With the State Government’s announcement on freedoms commencing 11 October having reached the predicted vaccination levels, after several months of lockdown in New South Wales the Diocesan

Council meeting presided by Archbishop Najarian was held in the Diocesan Centre. During the meeting, Melbourne's Parish Priest Reverend Father Khacher Harutyunyan and representative Parish Councillors from St Mary's Church and Holy Trinity Church joined the meeting virtually. The meeting tabled the Primate's monthly report, parish reports and September-October financial reports. There was an appreciation for the online lecture sessions which covering both historic and spiritual topics drawing more than 50 participants from Australia and overseas. The strategy subcommittee also presented a brief outline on the points under consideration.

Wednesday 27 October – Accompanied by the parish priests, Diocesan Council members, Holy Resurrection Church Parish Council and Properties Committee members, Archbishop Najarian conducted a blessing ceremony of number 18 plot where construction work is about to commence on a dual occupancy. This building project is the initiative of the Holy Resurrection Church Parish Council. The Paros editorial office congratulates this initiative and wishes every success in the project going forward.

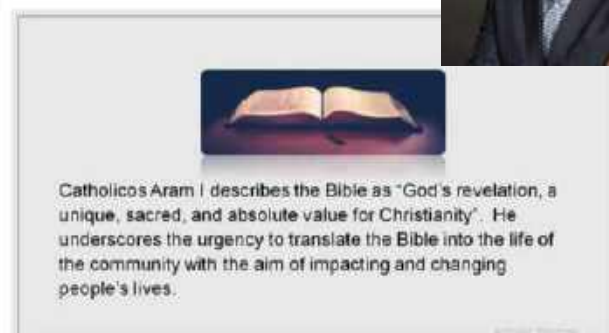
Wednesday 27 October – Commencing at 7.00pm in the evening, the fourth online lecture in the series run by the Diocese was held under the presidency of the Primate Archbishop Haigazoun Najarian. The presenter, Dr Hrayr Jebejian, General Secretary of the Bible Society in the Gulf on the topic “Bible Engagement: The Process of Christian Change”. The bilingual presentation engaged 55 viewing participants, eight of whom were eminent members of the Bible Society from around the globe, Norway, United Arab Emirates, England, New Zealand to name a few. Reverend Father Avetis Hambarzumyan managed the hosting of the presentation.

Moderator, Mrs Laura Artinian welcomed the participants and invited the Archbishop to open with prayer. The program commenced with Artinian introducing the evening's guest speaker in Armenian and English (biography below) and invited him to deliver his lecture.

Dr Jebejian thanked the Primate and the organisers, reflecting on his unbreakable bonds with the Diocese of Australia and New Zealand; having visited on two occasions; at the second visit in 2018, the launch of his book “Lives of the Diaspora From My Viewpoint”, was held in the Edgarian Hall of the Holy Resurrection Church.

What is the Holy Bible/Asdvadzashounch, what do we understand from the word “Engagement”, what is the hope granted through the Holy Bible, how to

read, comprehend, explain and apply the message of the Holy Bible was the general focus of the lecture.

Supported by PowerPoint, slide by slide, Dr Jebejian clearly defined his message. He reflected on the impact of culture and linguistics, which play a role in the way in which the Holy Bible is understood and followed. This is fundamental in the various Christian denominations however the source is the Holy Bible in both the Old and New Testaments. The Speaker rejected the incorrect assumption that the Old Testament relates only to the history of the Jewish nation and the source and inspiration of their political intentions and further, that the Old and New Testaments have no correlation. These arguments are false and during political conflicts, are opportunistic means to disconnect the two Testaments.

He reflected on the social changes which occur in the lives of individuals and elaborated on this point.

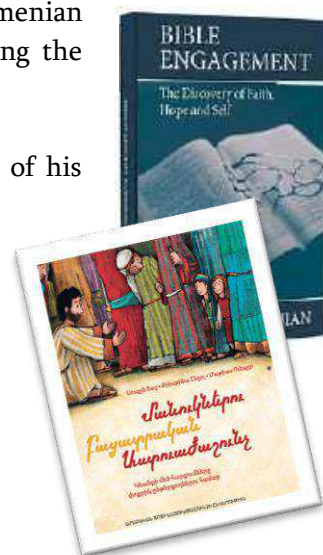
In relation to commitment to the Holy Bible, Dr Jebejian reflected on various matters and the following commandments, “Love your neighbour as yourself” (Matthew 22:39) and “But to you who are listening I say: Love your enemies ...” (Luke 6:27). He examined each verse from the humane and Armenian perspective. He explained at length, the many questions on these topics, emphasising the importance of forgiveness but also the significance of justice.

At the close of the presentation, Dr Jebejian answered the questions of the audience.

Mrs Laura Artinian expressed thanks to the guest speaker for the invaluable content of his lecture and for his gift to the Diocese of 30 copies of his recently published book “Explanatory Bible for Children” and 10 copies of his book, “Bible Engagement: The Discovery of Faith, Hope and Self”.

In his closing address, Archbishop Najarian commended Dr Jebejian’s values, and his mission to distribute the Holy Bible. He emphasised the need to read the Holy Bible, interpret and explain its messages; a work that the Bible Society accomplishes, and the guest speaker has, and continues to contribute to.

The interesting and enlightening evening was closed in prayer by Archbishop Najarian.

A Brief Biography of Dr Hrayr Jebejian

Dr Jebejian was born and educated in Beirut. He is a graduate of Haigazian University. He received his Master’s degree from the American University of Beirut and Doctor of Ministry in Bible Engagement from New York Theological Seminary in 2014.

He has been serving in the Bible Society since 1980 and as the General Secretary of the Bible Society in the Gulf since 1993. He was the Bible Society Consultant for Iran from 2003-2006 to develop relations with Christian churches and to organize publishing programs for Bibles and Christian literature.

Dr Jebejian has been active in community and church life as a Member of the Armenian Evangelical Church in Lebanon. He has served in various positions of the Central Committee of the Union of the Armenian Evangelical Churches in the Near East; the Board of Managers of Haigazian University; the Near East School of Theology in Beirut and many other Evangelical establishments.

Author of three books “The Armenian’s path of Struggle for Existence” (In Armenian, 2010), “Armenian Diaspora Lives: As I saw them” (in Armenian, 2018) and “Bible Engagement: The Discovery of Faith, Hope and Self” published in English in 2019.

Dr Jebejian is a recipient of the Ambassador of the Motherland medal from the Ministry of Diaspora of the Republic of Armenia. He is married to Dr Arda Boniakrian- Jebejian and they have two children.

Sunday 31 October – Following a long absence due to the lockdown with the spread of the Coronavirus, Archbishop Najarian celebrated an episcopal Holy Mass at the Holy Trinity Church in Wentworthville. In his sermon, he praised God for being able to come to the Church after all these months to raise prayers together to the Almighty Father. He beseeched the Almighty for reprieve of the Coronavirus in this region, for the eternal souls of loved ones separated from us as well as for the good health of those infected with the virus who have now recovered. The theme of the sermon was taken from the lectionary reading where Christ responded to those who said his mother and brothers had arrived at the place where he was preaching, saying, "My mother and my brothers are those who hear and do what I say." The Archbishop explained that the words of Christ were not just to be heard but that they needed to be understood and then put into action. "That must be seen in our lives through our generosity, forgiveness and humility," he concluded.

During Mass, Archbishop Najarian blessed an icon depicting the "Good Shepherd" donated by Mr Jack Nercessian, which was placed on the front of the Holy Tabernacle among a number of other sacred icons. The bishop also blessed the benefactor and wished him health and success in his work.

News from the Armenian Community Welfare Centre (ACWC)

This month saw new beginnings post NSW's lockdown with face to face meetings finally possible, building relations and the signing of a significant agreement to extend the services of the ACWC program in western Sydney.

Meeting with Holy Trinity Church Parish Council Representatives

With the welcome news of successful grant applications, the Board of the ACWC was delighted to meet and conduct fruitful discussions with representatives of the Holy Trinity Church Parish Council to expand the social support activities of the ACWC beyond the current services provided.

On 22 October Holy Trinity Council Chairman and Vice-chairperson, Mr Markar Meguerditchian and Mrs Lala Garabedian met with Diocesan Vice-chairman and Advisor to the ACWC Board Mr Stepan Kerkyasharian, and ACWC Board Directors, Mrs Hermine Partamian Chairperson, Mrs Zepur Mouradian and ACWC Community Coordinator Yerekin Hasmik Hambardzumyan in the Diocesan Centre where the new agreement for the enhanced ACWC services in the western Sydney region was signed.

Board & Staff Meet at Holy Resurrection Church

After meeting on the Zoom conference platform for more than three months, a face-to-face meeting was gladly held on 25 October in the Edgarian hall of the Church of Holy Resurrection with Board members and staff of the ACWC. The meeting was presided by His Eminence Archbishop Haigazoun Najarian with the newly appointed Chairperson Mrs Hermine Partamian and discussed some exciting future projects as well as a roadmap for the expanding services.

The ACWC office continues to be open and the long-awaited services will resume on 1 November.

Parish News

WENTWORTHVILLE - SYDNEY

ACYA Holy Trinity Church Armenian Church Youth Auxiliary

ACYA Holy Trinity Presents

"History of Armenians in Jerusalem from Past Until Present"

ACYA Holy Trinity was honoured to host Reverend Father Diran Hagopian from the Brotherhood of St. James in the Armenian Patriarchate of Jerusalem as he provided a lecture on the History of Armenians in the Holy Land and answered the many questions of the audience. The event was an encouraging success for the youth group in both attendance and attention, as we had initially conceived the idea of the event before the lockdown in Sydney and hoped it would be an opportune time to hold an event that was strictly over Zoom.

The topic of the Armenian history and presence in the Holy Land was initially brought up during the Israeli-Palestinian conflict earlier in the year. Additionally, after reports of unrest between the sections of the Armenian clergy and the Orthodox Jewish population, members of the group began research the Armenian history in Jerusalem in order to better understand our place and contributions to what is possibly the most important location of our faith. The main lesson learnt was how much there was to learn, our history in the area being rich and eventful. Thus, as a church youth group we believed it would be wise of us to organise an event to educate and facilitate a discussion around our important contributions. Mariam

Melkonyants, Vice-Chairperson of ACYA Holy Trinity and MC of the event had the following to say when asked why she proposed and spearheaded this event for our group:

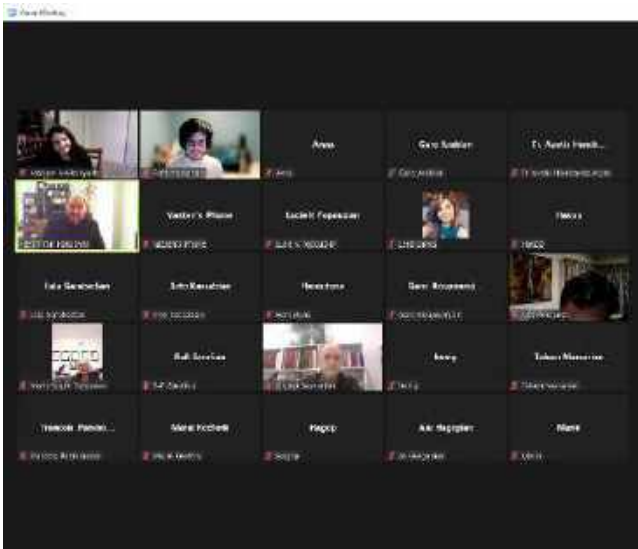
"There is no corner in the world without an Armenian footprint. This is especially true in the case of Jerusalem, where the Armenian presence is profound, precious and dates back as far as Tigran the Great. When I first visited Israel and the West Bank for an Easter pilgrimage, I was deeply moved. As much as I had read about the Armenian Quarter and the Armenian Patriarchate of Jerusalem, the historical sites and Armenian community far surpassed my imagination. I sincerely wished other Armenian youth would also learn this rich history too, not only

because of pride, but because it is an integral part of the Armenian Christian identity."

"I first met Hayr Diran in Bethlehem, in the living quarters of Armenian priests above the Church of the Nativity. Our conversation left a significant impression on me. Hayr Diran was very passionate about connecting with youth, whom he repeatedly emphasised as "our future", to teach them about the inextricable connection between our church and the history of our people. For this reason, Hayr Diran automatically came to mind when I first thought about the idea of the lecture about the Armenian history of the Holy Land. It was important that the audience hear this story from someone like Hayr Diran, who lived and served in Jerusalem for most of his life. I was excited when he agreed to be our guest lecturer and enthusiastically supported the event right from the beginning."

Planning and promoting the event took roughly two months from the initial contact with Father Diran until the lecture. As this was the first lecture we had organised, we had to properly discuss and understand what we wanted to achieve. This included how Father Diran was going to approach the event, how we were going to moderate and how we were going to promote the event to the wider Armenian community. We met regularly

over Zoom to discuss our vision and planning for the event with our wider general assembly who provided invaluable advice which our Executive Committee took into action.

We believed the content for this lecture as well as the topic in general was something Armenians in our community should learn more about, hence promotion was key to its success. We were hoping to have an attendance of around 30 people thus our strategy was centred around reaching out to other Armenian groups, particularly ones that comprised of our fellow Armenian youths. We reached out to groups such as AYP, ASA, ACYA Sydney and the AGBU youth chapter, and many of those groups helped us promote our event, their contributions were greatly appreciated. Additionally, we promoted the event heavily on social

media, with 18 posts between our Facebook and Instagram pages as well as fellow groups such as ASA and ACYA Sydney featuring us through stories and posts. The promotion was a big success, as we had around 50 people attend, which was a much higher than initially projected.

The event itself lasted two hours, with the lecture taking roughly 45 minutes with an hour of questions and an intro and outro. Father Diran spoke extensively about the history of the Armenian people in Jerusalem, highlighting a story that goes back to ancient times. Our Executive Committee moderated the event, and the audience were engaged and asked plenty of questions. Overall sentiment was positive, and the success of the event justified planning another lecture down the line.

ACYA was very honoured to host Father Diran, and humbled by the community response. We hope to continue our mission to connect Armenian youth to their shared faith, history and culture. We believed an event based around educating our community and ourselves would be met with a strong response, and we are proud to have been proven right as it highlights our continued connection and commitment to our roots. When asked about her response to the success of the event, Mariam had the following to say:

“Hayr Diran and our team are very grateful that we were able to achieve the ultimate goal of this event: to familiarise Australian-Armenian youth with the invaluable history of Armenians in the Holy Land who otherwise might not have known. We are eagerly looking forward to the next lecture about the history of Armenian churches there.”

Raffi Markarian

Auckland, New Zealand

Parish News

Sunday 17 October –

With the community unable to gather due to the Covid-19 lockdown which came into effect on 18 August, the committee of the Armenian Society of New Zealand planned an online community gathering, a Trivia Competition, with 32 enlightening questions on Armenian life and history, hosted by Mrs Arevig Stepanian-Ford. Mrs Arevig not only prepared questions and answers but a comprehensive outline on each topic, making it not only educational but

interesting as well. For instance, - following the answer to the question about the ATM inventor, Luther Simjian, a presentation on Armenian inventors was screened. Following each of the questions, Mrs Arevig aptly acknowledged the national pride within Armenian communities by such remarkable achievements by Armenian individuals.

Eleven participants took part, four of those were young. The winner was Mrs Salpy Yeldezian. The quiz program was Kahoot.it

Editor

Monday 18 October – Five New Zealand-Armenians health professionals called upon all New Zealand-Armenians to abide by the government's request for widespread community vaccination, for protection against the virus, particularly for those challenged with chronic medical conditions.

Paros editorial received the link to the bilingual campaign announcement which had been forwarded to the New Zealand Armenians United committee to circulate to the community. The communique can be read on the Society's Facebook page at the following link <https://www.facebook.com/Armenian-Society-of-New-Zealand-185652608152829>

The editor commends the five conscientious and caring doctors and pharmacist, Dr Yvette Kelly, Dr Saleen Nottingham, Dr Zaven Panossian, Dr Mazen Shasha, Dr Sosek Simonian and Pharmacist Tania Iskenderian for the adoption of this important initiative.

Interview with Dr Zaven Boyajian – Perth – Australia

Paros editorial hosted an online interview with resident of Perth, 27 year old diligent Armenian medical practitioner, Dr Zaven Boyajian. The interview was conducted in Armenian, although the Perth born doctor is the offspring of an Armenian father and Italian mother and has not had the opportunity to attend Armenian school. How was this possible? Read the interview for the details.

Ed.

Paros (P) – Good day Dr Zaven. Before we commence the interview, could you introduce yourself to our readers?

Dr Zaven (DZ) – Good day and greetings to Paros readers. I am 27 years old, born in Perth, my father is an Ethiopian-Armenian and my mother is of Italian descent, born in Perth. My paternal grandparents were of the ancient Armenian Deurt Yoltzi and Zeytountzi heritage. I have recently graduated and am currently working in a hospital. Next year, I will commence a five-year psychiatry specialist training program. For the last few years, I have served as the president of the Perth chapter of the Armenian National Committee - Australia (ANC-AU). I am a member of the International Society of Creative Anachronism, which researches the history of pre-17th century skills, arts, combat and culture. I am researching two topics at the moment, firstly, the Ardashesian Armenia and secondly, the 17th century Ottoman Western Armenia. I am compiling historical facts; one of my hobbies is the replication of period garments and engaging in the sport of fencing.

P – How can it be possible for you to possess such an articulate command of the Armenian language?

DZ – May I elaborate on that later?

P – Could you familiarise our readers with the Perth Armenian community?

DZ – With pleasure. We are informed that the first Perth Armenian residents settled in 1966. My grandfather and grandmother migrated from Lebanon in 1976. During those 10 years, the majority of migrants into Perth were Armenians from Iran, India, Lebanon and Syria. Gatherings were organised regularly and in 1976 the first Holy Mass was celebrated. In 1982 the Armenian Association of West Australia (AAWA) was established which was active for 15 years. In 1982 my grandmother Shoushan, ran the first Armenian Saturday School; 20 years ago, the school was closed due to the lack of attending students. My grandmother was the secretary of the AAWA for 13 years. Joined by several parents, we have recommenced and run Saturday School for a number of years now. The one official organisation within the community is the ANC-AU.

P – Is Mr Vasken Mavlian active in the community?

DZ – Yes, Mr Mavlian still publishes the Shapatorya Namagani weekly periodical and attends to church matters, particularly the organization of Holy Mass.

P – The community appears to be well established – what is the population of the Armenian community – what activities are they involved in?

DZ – As I mentioned, the ANC-AU is the only active community organisation that exists at the present time. However, Armenian families do come together organising get-together gatherings. Events take place monthly or bi-monthly. When we established the ANC-AU, we posed the question to the community members, what

they viewed as the priority in community activity. The principal response was the existence of an Armenian language school hence we commenced classes last February. Low and behold, two months later, the Coronavirus hit; we ceased classes until just a few months ago. We have a few diligent teachers, including Mrs Lena, from Aleppo, who teaches Armenian for one hour each Saturday afternoon; Mrs Laura from Argentina, who teaches dance, for one hour to the 10 students of the Armenian Saturday School. It is an opportunity for the families to come together, to drink coffee and play backgammon, to enjoy each other's company.

According to the 2016 census, 600 Armenians reside in Perth. The proactive Armenians reach 100 in number, close to 70 gather during our events; the Armenians in Perth are scattered. The members of the community migrated at different times and settled in various suburbs. Over the last 20 years, the settlers have originated from Armenia, Iran and Jerusalem. The School and Church are held in the St Patrick's Anglican Church complex and are conveniently accessible. New and young families continue to migrate particularly from Armenia, and we believe that the number of our students attending Armenian school will grow over time. We note that the dialect will gradually convert from the western to eastern Armenian, as the residents from Iran and Armenia represent a larger proportion of the community.

P – Are you in contact with Armenia?

DZ – Yes, naturally. Firstly, our migrants from Armenia are our link, and then also, the war and conditions in Armenia and Artsakh drew us closer to Armenia. Accordingly, last October the ANC-AU organised a demonstration and a telethon to benefit Artsakh. We hold fundraisers and forward the proceeds to the USA organisation Society for Orphan Armenians Relief (SOAR) which has a branch here in Perth.

P – What other projects ANC-AU have planned?

DZ – The native Perth Australians, in general, have minimal relations with our community, nor have shown interest on a political level, however, the community has always supported efforts to benefit Armenia. Personally, I feel that our focus should be in strengthening our community, and the school is the first step in achieving that. When we are a strong community, it is then we can invite and draw attention on ourselves.

Earlier, you asked the question, regarding the professions within the Armenian community – we cover various occupations ranging from teachers, doctors, jewellers, dentists and engineers to name a few. Unfortunately, we do not have an Armenian restaurant. The Australian communities have developed an interest in exotic cuisine; there are now several Lebanese restaurants.

I must mention, Holy Mass is essential because it draws the various age groups of the community together. It would be ideal to have Holy Mass celebrated yearly twice. Due to Covid, this has not been possible for two years now. We hope the Diocese will take this into account. I will contact Vasken Mavlian to discuss this and assist in its organisation.

P – You did not answer my first question, and said you would come back to it?

DZ – Yes. I was born in Perth, a small city, distant, not only from Armenia, but from anywhere. In such regions, either patriotism awakes in your blood or you are swept by the currents of the masses. In my family, patriotism has been strong. When I was little and arrived home from school, my grandmother Shousan would sit me down and would ask me to write a sentence about what I had done that day at school. I would write that in Armenian. Of course, they spoke Armenian with me in the home. I remained Armenian – I write, I read and I speak Armenian. I write my emails to you in Armenian. I have my grandmother to thank for this. I believe that even with a small community, you can develop a strong community with united efforts. My grandmother was able to do this alone, because she had conviction in what she was doing. Today, with the opportunities in our favour, all things are possible. We have received your online Tarkmanchatz commemoration and we will take part to see how we may implement teaching methods from Mr Zorian's lecture.

P – Thank you, Dr Zaven. I am pleased and proud to meet a fine young man such as you. The Diocese will support your efforts. Please do not hesitate to ask.

Interview conducted by Nishan Basmajian

The Celebration of Ut Unum Sint, The 25th Anniversary

(Rev) Myung Hwa Park

Reverend Myung Hwa Park is the incoming President of the NSW Ecumenical Council and former Moderator of the Synod of the Uniting Church. On Saturday, 9 October, she was one of the speakers in the online conference organised by the NSW Theological Reflection Commission (see Diocesan News on page 25). As a Korean Christian who came from a Buddhist family, Reverend Park reflects on her personal life experiences and challenges which have shaped her views on the true spirit of Ecumenism – 'Ut Unum Sint'.

Greetings in the name of our good Lord who binds us together as brother and sister!

I am from Gundungurra and Dhrug land and pay my respect to the elders past, present and emerging.

Let me tell you a bit about myself to help you to understand me and connect with me.

I came from Korea, where Christianity has a relatively short history, and I became the 1st generation Christian in my family at the age of 18.

Becoming a Christian in Korea means that you are taking on a new set of values and practices and are expected not to participate in the traditional rituals such as anniversaries of your ancestors.

Thus, being a Christian in Korea means that you abandon your old practice to conform to Christianity's new values and world views. Subsequently, you break away from the relationships and the structures that held you in unity and harmony within your family and community.

I have five sisters and one brother. Thankfully some of my siblings, one by one, became Christians but into different churches. One became a staunch Presbyterian who was worried about our mother being a Buddhist. And another became a devout Catholic who lived like a nun. Then another joined a Pentecostal church, and I became a Methodist while I was at University, then joined the Uniting Church when I came to Australia.

But, there is more to our family story. My other siblings remain faithful to Buddhism like my mother.

Since we took different paths, we did not talk about our faith practices when we got together, for we do not want to offend or criticise one another. Furthermore, Sunday was no longer a suitable time for us to get together as it was the holiest segregated day.

So speaking about unity, I am neither qualified nor have anything constructive to offer. However, as a person whose faith has been shaped and influenced by people and places where ecumenism is one of the intrinsic practices for Christianity, I too have the same passions and concerns to those who contributed to "A celebration of Ut Unum Sint, the 25th anniversary".

Let me be honest that I did not read the entire e-book with its contributions from 34 people.

However, I read some of them that I selected from the list of contributors based on churches, gender, lay or ordained, following the Uniting Church's practice for a balanced representation.

But I want to take this opportunity to talk about my aspiration and commitment to ecumenism which I share with the people who contributed to the book. And if I may, I would like to raise a few questions about our ongoing commitment to ecumenism in the 21st Century world.

As a young missionary from the Methodist Church of Korea, I went to Pakistan, where I lived with people of different cultures, languages, and religions. But in that foreign environment, I successfully ran a centre for children with disabilities because other Christians shared a common call to serve the poor. TSA, Technical Service Association, the centre for disabled children, was supported by Christian Blind Mission, the Church of Pakistan, Catholic missionaries, and the Methodist church of Korea. We were all working together as one body of Christ.

The differences in our theology, ecclesiology and varying rituals did not stop us from reaching out to the most disadvantaged children. Each provided what they could, and together we were able to witness the love of God in Pakistan and witness the unity in Christ.

You don't need to be a biblical scholar to understand why Jesus said to his disciples, "Love one another. As I have loved you, so you must love one another. By this, everyone will know that you are my disciples if you love one another. (John13: 34-35)

My experience in Pakistan gave me a taste for ecumenism, the way of experiencing Christ in and among us.

Ironically, once I became an ordained minister who works for the church in the name of Christ 24/7, I became inward-looking and preoccupied with the institutional church's mission instead of becoming an instrument of Christ to the world. The word ecumenism was remembered only when the local churches met for the prayer service during the Week of Christian Unity and announcing the Christmas Bowl offering during the Christmas season.

Then one day, my ecumenical spirit was re-awoken when the bullets smashed the church's window shortly after the Cronulla riots.

I contacted the other churches and the Mosque in the area and suggested that we come together to show that we are united in our desire for communal harmony and peace. We held a peace walk; People started at one church to have a prayer session, then walked to the next, did the same, and finally, we gathered at the steps of the Mosque where we all prayed together.

When the disciples complained about someone who was using Jesus' name to cast demons out but didn't follow the group Jesus said, "Do not prevent him. No one performs a mighty deed in my name who can at the same time speak ill of me? For whoever is not against us is for us." (Mark 9:38-40)

Jesus wasn't worried about "us and them", so why should we.

I am encouraged by the "A Celebration of Ut Unum Sint, The 25th Anniversary" to raise a question in order to renew our commitment to Ecumenism; Are we prepared to be self-critical and willing to change to serve the common good?

Shall we dream together one day we see each without a tag of Catholic, Protestant, Orthodox, Muslim and Buddhist but as the sons and daughters of God who were created in the image of God?

**The Diocese of the Armenian Church of Australia & New Zealand
congratulates the newly elected Presidents of the NCCA & NSWEC**

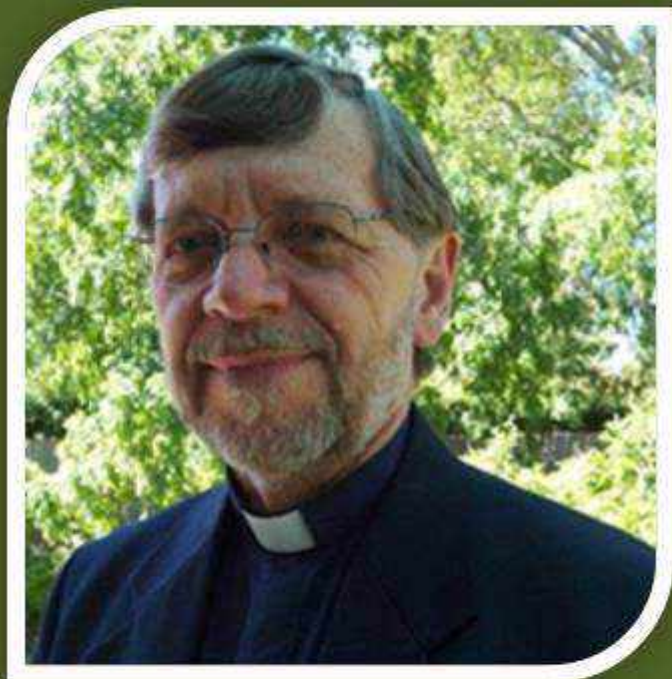
Reverend John Gilmore
Churches of Christ Australia
and Executive Officer of the Australian and
International Mission Agency,
Global Mission Partners

National Council of
Churches in Australia

Reverend Myung Hwa Park
Uniting Church, NSW & ACT
Former Moderator of
the Uniting Church of Australia,
NSW/ACT Synod

LECTURE

Organised by the
Diocese of the Armenian Church
of Australia & New Zealand

Topic:

Ecumenism: Its History
and Relevance Now

Presenter:

The Reverend
Dr Ray Williamson OAM

Outgoing President of the
NSW Ecumenical Council

Wednesday, 24 November 2021
7.00 pm AEST by ZOOM

Register with
Mr Nishan Basmajian
diocese@armenian.com.au

ԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

Կազմակերպությամբ
Աւստրալիոյ եւ Նոր Զելանդիայի
Հայոց Առաջնորդարանին

Նիւթ՝
Էքիւմէնիզմը եւ Անոր
Կիրառումը Այսօր

Չորեքշաբթի,
24 Նոյեմբեր 2021ի
Երեկոյեան ժամը 7.00-ին,
ԱՌՑԱՆՑ (ZOOM-ի միջոցաւ)

The Rev Dr Ray Williamson OAM
Dr Williamson is an Anglican Priest with
Parish ministry in Newcastle, Sydney and
Canberra.

He was on the teaching staff of St John's
Theological College Morpeth, St Andrew's
Greek Orthodox Theological College and St
Patrick's Seminary. He was the co-founder
and Director of the Centre for Ecumenical
Studies.

For 21 years he served as the General
Secretary of the NSW Ecumenical Council
and President from 2018-2021.

Author of books: "An Introduction to Hegel's
Philosophy of Religion", 1984; "Stages on the
Way I", 1994; and "Stages on the Way II",
2007; "Pilgrims of Hope: An Ecumenical
Journey 1980-2010".

He was awarded an Order of Australia
Medal in 2008 for his ecumenical work.

Friends of the Diocese

Archbishop Haigazoun Najarian
Mr & Mrs Sarkis & Alice Der Bedrossian
Mr & Mrs Kevork & Marina Tchaprastian
Dr & Mrs Artin & Maro Jebejian
Mr & Mrs Avo & Jackie Tevanian
Mr & Mrs John & Taleen Marcarian
Mr & Mrs Stepan & Hilda Kerkyasharian
Holy Resurrection Church
Mr Henry John

Dr & Mrs Garo & Laura Artinian
Messrs Hratch & Zohrab Keverian
Mr & Mrs Hayrig & Harriet Andriasian
Mr & Mrs Aris & Anahid Eyanian

Mr & Mrs Diran & Virginia Vahratian
Mrs Ello Meguerditchian,
Alexander & Robert Yaghljian Family
Mr & Mrs Hagop & Asdghig Alajajian
Mr & Mrs Armen & Karine Baghdasarayan
Mr & Mrs Michael & Helen Carapiet
Mr & Mrs Hagop & Salpy Yeldejian
Mr Shahen Davityan

Dr & Mrs Assadour & Gracy Ekmejian
Mr & Mrs Jack & Sirvart Elmassian
Mr & Mrs Vicken & Arsho Kalloghlian
Mr & Mrs Zaven & Marianne Yaghljian
Mr & Mrs Hagop & Arax Kiujian
Mr & Mrs Gevik & Shoghik Avetian
Mr & Mrs Hovig & Mirna Barsoumian
Mrs Maro Sarkissian

&

Our Anonymous Donor Friends

Thank You to

Dr & Mrs Artin & Maro Jebejian
for their ongoing support & sponsorship

To become a Friend of the Diocese
or discuss sponsorship please contact
Mrs Laura Artinian on 0409049304

EM Funerals

Serving the Armenian community with Dignity, Compassion & Excellence

We will always answer your call to help

*"It would be an honour
for me and my
compassionate staff to
assist you in your
time of need."*

Ello Meguerditchian

0405 675 571

ello@emfunerals.com

Սիրունի Զայ գաղղբի կողմէ ճանչցուած **Էլո Մկրտիչեանը** պատրաստ է յաւագոյն օգտակար հանդիսանալու թաղմանական ամբողջական ծառայութեան սպասարկութեան

Personalised, professional service • Burial or cremation services • Complimentary concierge service
Fluent in English and Armenian languages • Repatriation of remains (to and from overseas) • All cultures

For your peace of mind, ask about our Pre-Paid Funerals* - 3 years interest-free payment plan available

*For funeral services only, burial plots not included

Classique
SWISS WATCHES SINCE 1967

ClassiqueWatches.com

W: SamsGroup.com.au | E: sales@samsgroup.com.au | T: 02 9250 2199 | F: 02 9257 1610

abacus
INDUSTRIES

**Engravers
Signmakers
Rubber Stamps**

Jacob P Kiujian
Յակոբ Պ Գոյունեան
www.abacusindustries.com.au